

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک میاشتنی

اتم کال، پنځه نوي یمه گڼه د ۱۳۹۴ کال د غویی میاشت

تأثیر وضعیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی روی سرمایه گذاری ها

د افغانستان بانک خبرتيا!

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې مطابق د افغانستان رايجې پيسې او پولي واحد افغانۍ دي، له همدې امله د ټولو افغانانو، دولتي او خصوصي ادارو او مؤسسو څخه غوښتل کيږي خو په قرار دادونو، نورو معاملو او په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانو کار واخلي، ځکه چې افغانۍ په سيمه کې يوه با ثباته پيسه ده چې ستاسو د اقتصادي برنامو جوړونې په ثبات کې ګټوره تماميږي.

»○ بانک

»○ صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

»○ تحت نظر: شفیق الله بارز

»○ مدیر مسوول: یماعفیف

»○ گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

»○ دیزاین: خالد احمد فیضی

»○ فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

»○ مترجمین: عین الله عیان و مسعود ودان

»○ مسوول چاپ و توزیع: سید جعفر ایوبی

»○ آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

»○ تلفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۴۷۶۱

»○ فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

»○ پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

»○ صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

»○ د دې ګڼې مطالب

»○ افغانستان در راستای مبارزه با تطهیر پول و تمویل ...

»○ چگونگی تطبیق پروژه های ثبت اعتبارات عامه و...

»○ د افغانستان بانک د نړیوال بانک د تمویلي پروژو...

»○ مروړی بر روند عصری سازی سیستم های تادیاتی...

»○ د بانکي نظام د کارکوونکو د پوهاوی په موخه د...

»○ ابعاد اقتصادی کنفرانس لندن

»○ چگونگی رشد اقتصادی افغانستان

»○ تأثیر وضعیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی روی ...

»○ د انفلاسیون پیژندنه او ډولونه

»○ تولید ناخالص داخلی...

»○ د ملي عاید پیژندنه او مفاهیم

»○ د افغانستان د بانکداری قانون

»○ ارز، بازار ارز و تعیین نرخ ارز در نظام های اقتصادی

»○ د نړۍ اقتصادي خبرونه

»○ افغانستان مکان خوبی برای سرمایه گذاری ها

»○ ارزش قرضه های کوچک و متوسط در اقتصاد...

»○ وضعیت اقتصادی کشور های جنوب آسیا یا ...

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

افغانستان در راستای مبارزه با تطهیر پول و تمویل تروریزم پیشرفت قابل ملاحظه‌ای را در کارنامه خود ثبت نمود

کشورهای آسیا و اقیانوسیه از پیشرفت ها، تلاش ها و دستاورد های قابل ملاحظه ای نظام بانکی افغانستان در زمینه تطبیق معیارها و نورم های گروه کاری اقدامات مالی در نشست ۱۴ ثور ۱۳۹۴ در اندونیزیا تمجید و ستایش بعمل آورده و ابراز نموده اند که افغانستان در تطبیق پلان کاری ای که روی آن با گروه آسیا و اقیانوسیه توافق نموده بود، به پیشرفت های چشمگیری نایل شده است.

تطهیر پول و تمویل تروریزم دو پدیده ای اند که جهان علیه آنها مبارزه پیگیر نموده و در تلاش است تا فعالیت های مشکوک و عواید ناشی از جرایم را در هر بخش اقتصادی بخصوص در نظام

های بانکی جهان مسدود نمایند. افغانستان با به تصویب رساندن قوانین مبارزه با تطهیر پول و تمویل تروریزم و تسوید مقررہ های گوناگون در پرتو قوانین متذکره نشان داد که این کشور مبنی بر تعهدات خود به جامعه جهانی در راستای مبارزه با تطهیر پول و تمویل تروریزم دقیق عمل نموده و با تمام توان مبارزه می کند تا یک اقتصاد پویا، مشروع و روبه رشد را که بتواند نقش اساسی در رشد اقتصادی ایفاء نماید، حمایت و تقویت کند. ■

چگونگی تطبیق پروژه های ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول

بدست آورد.

مدیریت ثبت اعتبارات عامه که مجری این دو سیستم است به تاریخ ۶ ثور ۱۳۹۴ چگونگی تطبیق سیستم های ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول را طی محفلی که به همکاری مؤسسه حرکت راه اندازی شده بود، مورد بررسی قرار داد.

در ابتدای این برنامه محترم خان افضل هده وال سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک گفت که از آنجا که پروسه قرضه دهی نیاز به ساختار یک

رهنی بر اموال منقول که یکی از دستاوردهای د افغانستان بانک طی چند سال گذشته بشمار میرود، یک گام مؤثر در رفع این مشکل می باشد که در حقیقت ایجاد این سیستم ها برای اولین بار در سکتور مالی افغانستان ابتکار جدیدی محسوب می گردد.

سیستم های متذکره مورد استفاده مؤسسات مالی قرار گرفته که با استفاده از تسهیلات آن می توان سوابق اعتباری مشتری و سایر موضوعات را حین مراجعه جهت اخذ قرضه از طریق آنلاین

دسترسی به وجوه مالی یکی از ضروریات اصلی سرمایه گذاران و تجار کوچک و متوسط بشمار میرود. تجارت های کوچک و متوسط جهت رشد تجارت و توسعه فعالیت های خود به وجوه مالی نیاز داشته، اما عدم دسترسی به وجوه مالی از مشکلات اساسی سرمایه گذاریها و تجارت های کوچک، متوسط و بزرگ که بخش اعظم سکتور خصوصی را در افغانستان تشکیل میدهند، به شمار میرود. ایجاد سیستم های ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق

چارچوب منظم قانوني داشت تا در پروسه دسترسى متشبين به وجوه مالي مصونيت ايجاد گردد، د افغانستان بانک سيستم هاي ثبت اعتبارات عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول را که مجهز با تکنالوژی معاصر می باشد با همکاری مالی اداره حرکت در کشور تطبيق نمود که اکنون عملاً مورد استفاده مؤسسات مالی قرار می گیرد.

محترم هده وال همچنان افزود که قبلاً در کنار عدم دسترسى به وجوه مالي، نبود بستر مساعد مطابق به نورم و استندرد هاي بين المللی یکی از مشکلات عمده فرا راه رشد سرمایه گذاری در کشور دانسته می شد که با ايجاد این دو سيستم زمینه دسترسى به وجوه مالي فراهم گردید با تطبيق این سيستم قرضه دهندگان در دو بُعد مصونيت از ناحیه جايداد هائیکه در تضمین گذاشته می شود و معلومات در مورد مشتری (میزان اعتبار آن در بازار) اطمینان داده میشود.

متعاقباً محترم نثار احمد يوسفزی مدیر عمومی ثبت اعتبارات عامه ضمن تشریح مشخصات سيستم هاي ثبت اعتبارات

عامه و ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول صحبت نموده گفت که با تطبيق سيستم هاي فوق الذکر مشتریانی که دارای اعتبار و معاملات رهنی خوبتر باشند، با تسهیلات بیشتر می توانند قرضه دریافت نمایند و بر اساس ماده ۳۹ مقررہ گزارش دهی اعتبارات، مقروضین سکتور بانکی می توانند گزارش اعتباری مشتری را سال یک بار طور رایگان از اداره ثبت اعتبارات عامه د افغانستان بانک دریافت نمایند.

در بخش دیگر این برنامه محترم محمد نسیم اکبر رئیس مؤسسه حرکت روی نقش مؤسسه حرکت صحبت نموده گفت که هدف از این برنامه بلند بردن کیفیت کاری و افزایش میزان دسترسى به وجوه مالي برای متشبين است، از اینرو اداره حرکت این برنامه را به مبلغ مجموعی ۴۷ ملیون افغانی از لحاظ تخنیکي تمویل نموده که با تطبيق سيستم هاي متذکره د افغانستان بانک توانست یک گام مؤثر دیگر را بمنظور فراهم آوری تسهیلات برای قرضه دهی در کشور بردارد.

بیشتر از ۳۲۰۰ اطلاعیه رهنی در مقابل

اموال منقول در سيستم ثبت حقوق رهنی بر اموال منقول تا اکنون ثبت گردیده است که ارزش مجموعی متراکم آن بیشتر از ۴۰ ملیارد افغانی می گردد و همچنان بیشتر از ۹۰۰۰۰ قرارداد اعتباری در سيستم ثبت اعتبارات عامه تا اکنون ثبت گردیده است که ارزش مجموعی آن بیشتر از ۴۹ ملیارد افغانی می باشد و ۸۲ درصد آنرا قروض کوچک تشکیل میدهد.

در این برنامه محترم خان افضل هده وال سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک، محترم نثار احمد يوسفزی مدیر عمومی ثبت اعتبارات عامه، محترم محمد نسیم اکبر رئیس مؤسسه حرکت، محترم ابراهیم شمس سرپرست اداره آيسا جمعی از آمرین شعبات مختلف د افغانستان بانک و تعدادی از کارمندان اتاق تجارت و صنایع و رسانه هاي اطلاعات جمعی اشتراک نموده بودند. □

د افغانستان بانک؛ د نړیوال بانک د تمویلي پروژو په پلي کیدو کې بریالی وګڼل شو

جوړونې، د افغانستان بانک د سي بي اس سیستم، د بانکونو ترمنځ د اړیکو او د بشري منابع د الکترونیکي کولو په برخو کې عملي کيږي. په پای کې د نړیوال بانک استازو د عامل پلاوي د دفتر لپاره ویډیوي کنفرانس د اسانتیاوو د برابرولو او د سي بي اس سیستم د کیفیت د ښه والي په اړه د ژمنې ترڅنګ د مالي سکتور د عاجل ځواب د پروژې د پلي کیدو په برخه کې د افغانستان بانک له هر اړخیزو هڅو او کوښښونو څخه مننه وکړه او د لا زیاتو همکاريو ژمنه یې وکړه. □

بانک لخوا ارزول شوې ده. په دې لیدنه کې د نړیوال بانک استازو څرګنده کړه چې د مالي سکتور د عاجل ځواب پروژې په د افغانستان بانک کې په ښه ډول عملي شوې او د پروژې په ټولو مهمو برخو کې د پام وړ پرمختګونه ترلاسه شوي دي. د افغانستان بانک د مالي سکتور د عاجل ځواب پروژې د افغانستان د ورکړې د سیستم، د ملي سویچ د سیستم، د عامه اعتباراتو د ثبت، د منقولو اموالو د سیستم، د مالي څارنې د لوی آمریت او د افغانستان د مالي او بانکدارۍ د انسټیټیوټ د ظرفیت

کابل، ۱۳۹۴ د غويي ۹- د افغانستان بانک سرپرست او لومړي مرستیال ښاغلي خان افضل هېډه وال د نړیوال بانک له کارکوونکو او د مالي سکتور د عاجل ځواب د پروژې له مسئول سره په خپل کاري دفتر کې ولیدل. په دې لیدنه کې د مالي سکتور د عاجل ځواب د پروژې په ښه تطبیق باندې چې په ۲۰۱۱ میلادي کال کې لاسلیک شوې وه، بحث ترسره شو. دا پروژې ۲۵.۷ ملیونه امریکایي ډالرو په ارزښت د نړیوال بانک لخوا د افغانستان دولت ته ورکړل شوې او د ۲۰۱۴ میلادي کال د اپریل په میاشت کې د نړیوال

مروری بر روند عصری سازی سیستم های تادیاتی د افغانستان بانک

که محور اساسی گردش پول در افغانستان است توسط د افغانستان بانک ایجاد و طی یک دهه اخیر مورد استفاده بانکهای تجارتی قرار دارد.

پروژه جدید که بخش اعظم آن در بر گیرنده سیستم تادیات بین البانکی، تصفیه اوراق بهادار و تصفیه چک ها میباشد، در د افغانستان بانک نصب، اداره و نگهداری میشود و بخش دیگر آن که خریداری و نصب سویچ میباشد، توسط کمپنی سیستم تادیات افغانستان اداره و رهبری میشود که در رابطه به اجراات انجام داده شده بتاريخ ۶ ثور ۱۳۹۴ تیم تخنیکی د افغانستان بانک

تمویل مالی میگردد به دو بخش عمده تقسیم شده است که شامل عصری سازی سیستم پرداخت معاملات کوچک و سیستم پرداخت معاملات بزرگ میباشد. قابل ذکر است که امور نصب سیستم پرداخت معاملات کوچک در مراحل نهائی قرار دارد و عنقریب به بهره برداری سپرده میشود.

د افغانستان بانک در سال های گذشته در بخش عصری سازی بخش های مختلف د افغانستان بانک دستاورد های چشمگیر داشته و در زمینه برقی سازی د افغانستان بانک گام های استوارتر برداشته است. سیستم تادیات بین البانکی

چون نظام بانکی نبض اقتصادی کشور ها را تشکیل میدهد، بناً لازم است تا کشور ها با یک سیستم سالم و مؤثر پرداخت جهت فراهم آوری تسهیلات تادیاتی برای سکتور دولتی و خصوصی مالی مجهز گردند. بانک های مرکزی وظیفه دارند تا زمینه دسترسی به سیستم مالی و تادیاتی را برای مردم نه تنها در شهر ها بلکه در قرأ و قصبات نیز فراهم نمایند. د افغانستان بانک وساطت مالی در کشور را وظیفه خود دانسته و پروژه عصری سازی سیستم تادیات افغانستان را به اجراء گرفته است. این پروژه د افغانستان بانک که توسط بانک جهانی

کلیه موضوعات را با جزئیات برای هیئت موظف بانک جهانی تشریح نمود که مورد قناعت ایشان قرار گرفت، ضمناً هیئت بررسی با ابراز خرسندی از امور پروژه وعده همکاری های بیشتر را نمود. همچنان بتاريخ ۷ ثور سالروان جلسه ای به اشتراک بانکهای تجارتي، شرکتهای مخابراتی فراهم کننده معاملات انتقالی پولی، نمایندگان سیستم تادیات افغانستان، نمایندگان بانک جهانی و سایر مؤسسات همکار تحت ریاست محترم خان افضل هده وال سرپرست و معاون اول د افغانستان بانک در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک دایر گردید.

محترم هده وال روی پیشرفت های چشمگیری نظام بانکی افغانستان تماس گرفته و پیرامون اهمیت این برنامه که سهولت های زیادی را برای نظام تادیاتی افغانستان فراهم می نماید صحبت نموده گفت که با عملی کردن و تکمیل شدن این پروژه تسهیلات زیادی برای سکتور مالی و هموطنان عزیز فراهم میشود که د افغانستان بانک در کنار وظیفه نظارتی خود امور پروژه ها و سیستم های تادیاتی را که حمایت کننده سکتور مالی است، نیز به پیش میبرد.

متعاقباً مسوول کمپنی سیستم تادیات افغانستان صحبت نموده گفت که سیستم تادیات افغانستان که یک کمپنی

خصوصی افغانی است، غرض فراهم آوری خدمات تادیاتی ایجاد گردیده است. او همچنان تصریح نمود که با در نظر داشت پروژه سیستم های تادیاتی افغانستان که از طرف بانک جهانی تمویل میشود، این کمپنی در نظر دارد تا تمام ماشین های اتومات صرافى، ماشین های POS، سیستم بانکداری ذریعه موبایل و انترنت و سیستم حسابی بانک های تجارتي که در افغانستان فعالیت دارند را با هم توسط یک سیستم برقی و مطابق با معیارهای بین المللی وصل نماید. این سیستم به هموطنان عزیز ما کمک می کند که نه تنها قیمت اجناس و خدمات خریداری شده را به شکل غیر نقدی پرداخت نمایند، بلکه انتقالات پولی فی میان مشتریان را به طور غیر نقده بدون مراجعه به بانک با استفاده از وسایل دست داشته (موبایل، انترنت و غیره) فراهم نماید.

در اخیر آمر تادیات د افغانستان بانک نیز در رابطه به وضعیت پروژه سیستم های تادیاتی د افغانستان بانک، اهمیت پروژه و وصل کردن سیستم های بانکهای تجارتي، سوچ، سیستم تصفیه اوراق بهادار، سیستم های وزارت مالیه مانند سیستم گمرکات، مالیات و ریاست خزاین با سیستم های جدید تادیاتی د افغانستان بانک به تفصیل صحبت نموده افزود که با تکمیل پروژه عصری سازی

سیستم تادیات افغانستان کلیه معاملات انتقالی اعم از معاملات دارای ارزش پائین و معاملات مبالغ بالا در سطح کشور به شکل برقی و بدون انتقال اسناد فزیکي قابل اجراء میباشد. امور مقدماتی این پروژه از قبل آغاز شده و در آینده نزدیک کار نصب و عملی سازی آن به اجراء گذاشته میشود. این سیستم که در نظر است طبق پلان نصب و توسط د افغانستان بانک اداره و رهبری گردد معاملات تادیات بین البانکی، تصفیه چک ها به شکل برقی و بدون ارسال فزیکي چک از یک بانک به بانک دیگر، معاملات معاشات کارکنان دولتی، پرداخت قراردادی ها که برای ارگان های دولتی اجناس و خدمات عرضه میدارند، فروش و تصفیه اوراق بهادار، معاملات مزایده اسعار خارجی که توسط د افغانستان بانک لیلام میگردد، جمعآوری عواید دولتی (محصول گمرکات و مالیات) و سایر معاملات انتقالی پولی را دربر میگیرد. ■

د بانکي نظام د کار کوونکو د پوهاوی په موخه د اسلامي بانکداری روزنیز ورکشاپ جوړ شو

شرکت په ګډه د اسلامي بانکداری د ۴۶ شرعي مقررو، لارښوودونو، محصولاتو او پارامیترونو د ترتیبولو مسوولیت په غاړه اخیستی دی چې له چمتو کولو وروسته د اسلامي بانکداری برخې ته یې سپارلی دی، او د بانکي نظام کارکوونکو لپاره د دې ډول بانکداری د لومړنیو موضوعاتو په اړه روزنیز او د پوهاوی ورکشاپونه په لاره اچولي دي چې بې له شکه د اسلامي بانکداری په برخو کې د کارکوونکو د چمتووالي لپاره ارزښتناکه رول لوبوي. په دې روزنیز ورکشاپ کې د بانکي نظام ۶۰ تنه کارکوونکي تر روزنې لاندې نیول شوي دي چې دا بهیر به د غبرګولي میاشتې تر ۶ نېټې پورې دوام ولري. □

بانکداری خدمتونه ډېر اړین دي او په تېرو څو کلونو کې په دې برخه کې ګټور خدمتونه وړاندې شوي دي. د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي طراب زیاته کړه چې د اسلامي بانکداری خدمتونه او فعالیتونه د رڼا پرته د اسلامي شریعت په اصولو برابر ترسره شوي دي. بانکونه د خپل اسلامي بانکداری امانتونه د اسلامي اصولو او قوانینو په رڼا کې د متشبثینو او پانګه اچوونکو په واک کې ورکوي چې په دې برخه کې د اسلامي قوانینو رعایتول ډېر اړین دي. د افغانستان بانک دویم مرستیال د خپلو خبرو په بله برخه کې زیاته کړه چې په مالیزیا کې میشت امانی مشورتي او خدماتي شرکت او د افغانستان سهامی

د ۱۳۹۴ لمریز کال د غويي ۲۳ - د افغانستان بانک د مالي چارو د څارنې لوی آمریت د ملي شورا لخوا د اسلامي بانکداری د قانون له تصویب وروسته د اسلامي بانکداری او د هغه د کړنو د څرنګوالي په اړه د افغانستان بانک د شرعي څارنې د بورډ غړو، د مالي چارو د څارنې کارکوونکو، د اسلامي بانکداری کارکوونکو او د سوداګریزو بانکونو د شرعي بورډ غړو لپاره روزنیز ورکشاپ جوړ کړ. د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي الحاج عیسی خان طراب د دې ورکشاپ د پرانیستلو پرمهال په هېواد کې د اسلامي بانکداری د ارزښت په اړه د خبرو په ترڅ کې وویل چې د دودیزې بانکداری ترڅنګ د اسلامي

ابعاد اقتصادی کنفرانس لندن

حسیب الله بهنورد

نمود، به مصرف خواهد رسید، اما ابعاد اقتصادی این کمک به شرح ذیل خواهد بود:

- در قسمت اصلاح برنامه های مؤثر و مختلف داخلی در کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت، در چارچوب یک مدیریت سالم برای ردیف کردن مصارف و عواید جهت مصونیت استقلال بانک مرکزی.
- برای اعتبار بودجه، مصارف مشکافانه برای افزایش درآمد از طریق مالی، حمایت از نظارت بخش مالی، فراهم سازی زمینه و محیط رقابت تجارتي، در قسمت زیر ساخت ها، صنایع استخراجی، رشد اقتصادی، فراهم سازی فرصت های بیشتر اشتغال، از جمله ابعاد اقتصادی اند که این کمک در آن به مصرف خواهد رسید. □

افغانستان متکی بخود در چهارچوب یک برنامه دقیق برای تأمین امنیت، ثبات اقتصادی، اصلاح نظام انتخاباتی، حقوق بشر، جامعه مدنی، محو فساد اداری، حمایت از سکتورهای خارجی برای سرمایه گذاری، حقوق زن، قانونمداری در همه امور، مبارزه علیه مواد مخدر، فراهم سازی زمینه ها برای رشد بخش خصوصی، محیط زیست و انکشاف اقتصادی تدویر یافته است.

برنامه های که حکومت افغانستان در کنفرانس لندن ارائه نمود عبارت از: تلاش برای رشد تولیدات داخلی، افزایش درآمد داخلی جهت جذب سرمایه گذاری های بخش خصوصی و افزایش فرصت های استخدام و فراهم آوری زمینه رشد اقتصادی می باشد.

در این کنفرانس کشور های متعهد به افغانستان در حدود ۱۶ میلیارد دالر به افغانستان تعهد کردند که این کمک ها در بخش های مختلف که دولت افغانستان برنامه های خویش را ارائه

کنفرانس لندن که به تاریخ ۴ دسمبر ۲۰۱۴ در شهر لندن انگلستان بخاطر تحکیم روابط کشور های متعهد به افغانستان برای دهه انتقال (۲۰۱۵-۲۰۲۴) برگزار گردید، هدف آن تجدید تعهدات کنفرانس توکیو سال ۲۰۱۲ می باشد که توافق اکثریت متعهدان به خاطر تجدید روابط شان با افغانستان است.

باید یادآور شد که ماموران عالی رتبه (SOM) کشور های متعهد به همکاری افغانستان در کنفرانس لندن، در سال ۲۰۱۵ در کابل جلسه ای خواهند داشت تا از چگونگی کمک های که در کنفرانس لندن شده است، ارزیابی و بازپرس نمایند. بعد از انتقال مسوولیت آمیز قدرت سیاسی در افغانستان این نخستین کنفرانس مهم برای افغانستان است تا تعهدات کنفرانس توکیو عملی گردد.

اشتراک کنندگان کنفرانس لندن تایید نمودند که این کنفرانس بر مبنای

چگونگی رشد اقتصادی افغانستان

در کشور های رو به انکشاف مانند افغانستان ضروری پنداشته میشود. بعد از سال ۱۳۸۱ نظام اقتصادی افغانستان مسیر اقتصاد بازار را طبق قانون اساسی کشور به پیش گرفت که طی بیشتر از یک دهه در این مورد دستاورد های چشمگیری دارد.

طی ده سال نخست رشد حقیقی اقتصادی افغانستان بخاطر افزایش فعالیت های اقتصادی و سرازیر شدن مساعدت های بین المللی مسیر خوبی را پیمود. با وجود تقلیل احتمالی در کمک های بین المللی، رشد حقیقی بهتری در سال های آینده تخمین شده بود، این رشد پایدار

است. رشد اقتصادی هر کشور، بیانگر رشد مداوم تولید می باشد که در اغلب موارد، با افزایش نفوس و یا معمولاً با تغییرات زیربنایی همراه است. می توان گفت که هیچ نظام اقتصادی بدون رشد اقتصادی و آبادانی تمام بخش های اقتصادی پیشرفت نکرده است.

منابع رشد اقتصادی عبارت اند از:

- افزایش نهاد های تولید (سرمایه یا نیروی کار)
 - افزایش بهره وری عوامل تولید
 - به کار گیری ظرفیت های احتمالی خالی در اقتصاد
- ثبات مالی هم در رشد اقتصادی بویژه

افزایش تولید در یک کشور طی یک سال معین با مقایسه مقدار آن در سال قبلی در سطح اقتصاد کلان، نرخ رشد اقتصادی محسوب می شود و علت این است که برای محاسبه رشد اقتصادی، از قیمت های سال گذشته استفاده می شود و افزایش محاسبه شده در تولید ناخالص ملی، ناشی از افزایش میزان تولیدات میباشد.

به عباره دیگر تغییر کمی هر متغیر طی یک دوره معین زمانی، رشد (Growth) گفته می شود. رشد، افزایش بلندمدت ظرفیت تولید به منظور افزایش عرضه کل جهت تأمین نیازهای نفوس

حقیقی اقتصادی در سکتور صنعت، خدمات و سرمایه گذاری در معادن کشور در نظر گرفته شد که در همین سال ها افزایش سهم سکتور صنعت و خدمات در اقتصاد کشور افزایش یافت، اما نسبت نا مساعد بودن وضعیت جوی و خشک سالی ها بخش زراعت در نوسان قرار داشت. در سال ۱۳۸۸ رشد اقتصادی افغانستان ۱۷.۲ فیصد تخمین شده بود که نسبت به کشور های همسایه رشد خوبی داشت که این رشد در رونق فعالیت های اقتصادی و ایجاد زمینه های کار نقش کلیدی را ایفاء نموده است. رشد اقتصادی در سال ۱۳۹۱ به سکتور زراعت تعلق میگیرد که نقش اساسی را در بلند بردن تولیدات ناخالص داخلی داشته است. اما بعد از همین سال میزان رشد اقتصادی کشور را صندوق بین المللی پول در حدود ۳.۱ درصد پیش بینی نمود. دلیل عمده آن کاهش کمک های جامعه بین المللی، ختم مسوولیت های نظامی قوای ایتلاف بین المللی، موضوعات امنیتی و بی ثباتی مالی خوانده شده است. در سال ۲۰۱۴ کاهش عواید و افزایش در مصارف سکتور امنیت، باعث گردید تا رشد اقتصادی افغانستان سیر نزولی داشته باشد. آگاهان به این باور اند که برای اعاده دو باره رشد اقتصادی، اصلاحات در چشمه های عایداتی و جلب کمک های مالی اضافی از جامعه بین المللی میتواند به ثبات مالی افغانستان مؤثر واقع گردد. در

سال گذشته مسایل امنیتی و تحولات سیاسی مانند انتخابات ریاست جمهوری بالای رشد اقتصادی افغانستان تأثیرات زیادی به جا گذاشت. بانک جهانی گزارش میدهد که رشد اقتصادی در سال های ۲۰۰۹-۲۰۱۳ افغانستان حدود ۳.۷ درصد بود، این رشد در سال ۲۰۱۴ به دلایل مختلف به ۲ درصد کاهش یافته است، این عوامل باعث کندی و بی اعتمادی در روند سرمایه گذاری ها نیز گردیده است. بانک جهانی در گزارش خود رشد اقتصادی افغانستان را در سال ۲۰۱۵ بنابر نامناسب بودن وضعیت جوی برای محصولات زراعتی و مشکلات اقتصادی مناسب نمی داند. طبق گزارش بانک جهانی، ضعف مدیریت در جمعآوری عواید، مالیات و مسایل گمرکی سبب شده است تا عواید ناخالص داخلی (GDP) از ۱۱.۶ درصد در سال ۲۰۱۱ به ۸.۴ درصد در سال ۲۰۱۴ کاهش یابد که برای جبران آن افغانستان به ۵۰۰ میلیون دالر ضرورت داشت که از ذخایر خویش و کمک های جامعه جهانی استفاده به عمل آورد. افغانستان با وجود این چالش ها سال ۲۰۱۵ را نیز با وضعیت خوبی آغاز نکرد طوریکه در ربع اول همین سال تحت فشار قرار گرفت. بانک جهانی تاکید میدارد برای دستیابی به اعاده اعتماد و ثبات مالی اصلاحات در جمعآوری عواید و جلب کمک های مالی جامعه بین المللی یک امر ضروری پنداشته

میشود، در غیر آن افغانستان در سال ۲۰۱۵ مشکلات مالی زیادی خواهد داشت. برای رسیدگی به این آسیب پذیری اقتصادی، افغانستان با پالیسی های مؤثر، برنامه های بزرگ حیاتی را در بخش از موافقتنامه نه ماهه انسجام کارمندان صندوق بین المللی پول برای بسیج و تقویه کردن سکتور مالی به راه خواهد انداخت. گزارش بانک جهانی روی دو چالش عمده یکی اعاده اعتماد در دیدگاه های اقتصادی و رسیدگی به چالش های کوتاه مدت و میان مدت انکشافی تأکید میدارد.

طبق موافقتنامه برنامه SMP و برنامه استراتژیک اقتصادی که از جانب افغانستان در کنفرانس لندن ارائه شد، برای مدت طولانی در انکشاف و رشد اقتصادی افغانستان میتواند کمک کننده باشند.

باید گفت که افغانستان در بخش توسعه و تشویق سرمایه گذاری، ترویج فرصت های سرمایه گذاری برای سرمایه گذاران داخلی و خارجی از طریق برنامه های ملی و بین المللی، کنفرانس ها، نمایشگاه ها، نشست های اقتصادی و ... کار و فعالیت نموده است و به هدف حصول اطمینان از اقتصاد سالم، برای ایجاد فضای مناسب سرمایه گذاری در بخش های زراعت، صنعت و خدمات فعالانه تلاش نموده است. □

بایانی

منبع: گزارش ۳ می ۲۰۱۵ بانک جهانی

تأثير وضعیت سیاسي، اجتماعي و اقتصادي روی سرمایه گذاری ها

يکي از اهداف عمده سرمایه گذاری در یک محیط، میزان فراوان و ارزان نیروی کار در آن محیط می باشد. سرمایه گذار در محیطی سرمایه گذاری می نماید که نیروی کار در آن محیط نسبت به سایر جا ها ارزان تر باشد، هرچه کارگر ارزان تر باشد، کالا ها ارزان تر تولید می گردد و سرمایه گذار می تواند سود بیشتری بدست آورد.

۲- بیمه و تأمین خدمات اجتماعی

»

مناسب:

امنیت اجتماعی و سیاسی علاوه بر امنیت اقتصادی شرط اساسی سرمایه گذاری برای یک سرمایه گذار می باشد، زیرا در محیط نا امن، اقتصاد هر گز بارور شده نمیتواند.

سرمایه گذاری جهت استحکام و ثبات بر علاوه امنیت سیاسی، اجتماعی و اقتصادی به یک سلسله موارد دیگر نیز ضرورت دارد که ذیلاً به آن اشاره می گردد.

۱- نیروی کار ارزان:

عدم ثبات سیاسی، اقتصادی، شک، تردید ها و ابهام نسبت به آینده، یک دشمن سر سخت سرمایه گذاری در کشور ها است. سرمایه گذار هرگز در محیطی که احتمال کوچکترین تنش ملی و بین المللی وجود داشته باشد، سرمایه گذاری نمی نماید، زیرا سرمایه گذار حس می نماید که در چنین محیط تنش آلود سرمایه گذاری نه تنها سودی نخواهد داشت، بلکه ممکن است اصل سرمایه نیز دچار نقصان گردد. امروز

می سازد، زیرا در تمام سکتور های اقتصادی جهان، این قدرت های بزرگ اقتصادی نقش اساسی داشته و سرمایه گذاری های مشابه در هیچ کشور بدون در نظر داشت نظریه قدرت های بزرگ اقتصادی امکان پذیر نیست.

در میان انسانها از زمان های بسیار قدیم روابط تجارتي برای کسب فایده و رفع نیازمندی های شان وجود داشته است، روابط تجارتي از آن زمان تا حال توسط میثاق های تجارت بین المللی، حقوق بین المللی و یا توسط حقوق تجارت بین المللی صورت می گیرد، بطور نمونه اگر تاجران افغان خواسته باشند، اموال و اجناس تجارتي را از یکی از کشورهای همسایه وارد نمایند، آنان مجبور اند تا از قوانین تجارت بین المللی یا از قوانین تجارت داخلی شان پیروی نمایند در غیر آن ادامه مبادلات میان تاجران این دو کشور به مشکل مواجه خواهد شد. ■

عبدالحفیظ شاهین

منابع:

www.bashgah.net

www.pishgamankar.blogfa

www.sport.botttega-veneta.net

یک بخش عمده سرمایه گذاری را موجودیت بانکهای پیشرفته و بین المللی تشکیل میدهد، زیرا بانکهای بین المللی قادر اند تا کلیه تسهیلات مالی را در اختیار سرمایه گذاران در سراسر جهان قرار دهند، تا سرمایه گذاران بتوانند انتقالات پول و سایر موارد پولی خود را به اسرع وقت انجام دهند.

۶- قانون ساده کار و کارگری:

تمام سرمایه گذاران، برای ایجاد هر نوع شرکت یا صنعت های مختلف، خواهان قوانین ساده استخدام کارمندان خود اند، سرمایه گذاران داخلی که در حقیقت مشاوران اصلی سرمایه گذاران خارجی در کشور ها می باشند، طرفدار قوانین ساده استخدام کارگران هستند.

۷- عدم موجودیت تحریم های اقتصادی:

سرمایه گذاران داخلی و خارجی در صورت موجودیت تحریم های اقتصادی، سرمایه های خود را به صد ها نقطه دیگر جهان که از شرایط خطر و ریسک در امان می باشند، انتقال می دهند.

۸- موجودیت ارتباطات نزدیک با قدرت های بزرگ اقتصادی جهان:

امروز وابستگی های گوناگون اقتصادی جهان، پیشرفت های اقتصادی در یک گوشه از جهان را بدون ارتباط و دیدگاه مثبت غول های اقتصادی دور از امکان

موجودیت بیمه و تأمین خدمات اجتماعی مناسب یکی از ابزار های مهم و اساسی سرمایه گذاری شمرده می شود، با فراهم آوری این سهولت سرمایه گذاران با هزینه کمتر بهترین خدمات را می توانند عرضه کنند که عاری از منفعت برای سرمایه گذار و مردم نیست.

۳- خدمات مناسب و بهتر:

این خدمات، شامل تمام امکانات زندگی مانند: امکانات صحتی، تفریحی، امکانات ارتباطی مناسب، آموزش، خدمات کمپیوتری و انترنی و غیره می باشد. خوشبختانه امروز مناطق مستعد به سرمایه گذاری ها در نحوه ارائه خدمات مناسب و بهتر باهمدیگر در رقابت سالم قرار دارند، هر کدام می خواهند تا خدمات بهتری را برای سرمایه گذار انجام دهند تا از مزیت های مختلف سرمایه گذاری بهره مند گردند.

۴- آماده بودن زیر ساخت ها:

برای فراهم ساختن زمینه و شرایط سرمایه گذاری، دولت میزبان باید جهت آماده نمودن زیربناها و زیر ساخت ها اقدام جدی نماید، تا به تعقیب آن سرمایه گذاران خصوصی طرح های مورد نظر خود را در پرتو آن پیاده نموده و در حد اقل زمان و کمترین سرمایه بتوانند حد اکثر سود را بدست آورند.

۵- موجودیت سیستم بانکداری مدرن:

د انفلاسیون پېژندنه او ډولونه

عابدالله بیدار
د افغانستان بانک د ټولو ناظر د ادارې
داخلي اډیتور

صادراتو کموالی، د بودیجی کسر او
داسې نور.

انفلاسیون د بیو په کچه کې له تدریجی

ورکونکو باندې ډېر بد اغیز پریري
ځکه کله چې دوی خپل د پور پیسې
بیرته ترلاسه کوي نو په هغه سره د
خپل لومړني ارزښت په کچه د پیردنې
ځواک نلري.

د انفلاسیون د رامنځته کیدو لاملونه ډېر
دي لکه؛ د توکو د تولید راټیټیدل او د
بنسټیزو اقتصادي څرخونو پڅیدل د
بېلګې په توګه د صنعتي، کرنیزو او
سوداګریزو محصولاتو په تولید او
عرضې کې کموالی د پیسو د خپرولو
پراختیا، د وارداتو زیاتوالی او د

انفلاسیون یا د پیسو پرسوب د بیو په
عمومي کچه کې له لوړوالي څخه
عبارت دی چې دا لوړوالی باید
دوامداره وي. په یو ځل او ناڅاپي
توګه د بیو لوړوالي ته انفلاسیون نشو
ویلی. دا یوه داسې مهمه پدیده ده چې
له ډېرې مودې راهیسې ورسره وګړي
لاس او ګریوان دي د انفلاسیون له امله
ډېر عام وګړي خپل کیري. ځکه چې
پدې سره دوی د توکو د اخیستنې
ځواک او توان له لاسه ورکوي.
انفلاسیون په ځانګړي توګه په پور

Inflation د انفلاسیون له هغه ډول څخه عبارت دی چې د عمومي نرخونو په لوړوالي کې د کال درې سلنه (۳٪) او یا له درې سلنې کم زیاتوالی راشي. د متحده ایالاتو د فدرال ریزرف (U.S. Federal Reserve) څېړنو له مخې د نرخونو په لوړوالي کې دوه سلنه (۲٪) او یا له دوه سلنې کم زیاتوالی د اقتصادي پرمختیا لپاره ګټور دی. دا د دې تمه پیدا کوي چې نرخونه به په راتلونکي کې لوړ شي چې په پایله کې مصرف کوونکی فکر کوي چې مخکې له دې چې بېي به په راتلونکي کې لوړې شي د دوی تقاضا زیاتېږي او دوی د توکو او خدماتو په رانیولو لاس پورې کوي.

۲. منځنی انفلاسیون (Walking Inflation): د انفلاسیون دویم ډول دی چې په دې ډول انفلاسیون کې د عمومي نرخونو په لوړوالي کې په کلني ډول له دریو سلنو څخه تر لسو سلنو (۳٪ - ۱۰٪) پورې زیاتوالی راځي چې دا ډول انفلاسیون لږ خطرناک دی او اقتصادي پرمختیا ته زیان رسوي، خلک د خپل اړتیا څخه زیات توکي پیري چې د عرضې او تقاضا ترمنځ انډول له منځه ځي چې په پایله کې ډېری توکي او خدمات د خلکو د پیروډلو له

دولت له خوا د پیسو د سمونونو یا ریفورمونو په رامنځته کولو او نویو پالیسو پر غوره کولو له منځه ځي. د بیلګې په توګه د دویمې نړیوالې جګړې پر مهال آلمان له سخت انفلاسیون سره مخ شوی و او یا هم ګران هېواد افغانستان چې د ۱۳۷۱ هجري لمريز کال را پدې خوا د کورنیو جګړو له امله د سخت انفلاسیون سره لاس او ګریوان و او افغانی خپل ارزښت یې د لاسه ورکړی و چې د حامد کرزي د انتقالی دولت په رامنځته کیدو سره په ۱۳۸۱ هجري لمريز کال کې دولت مجبور شو چې پخوانی افغانی له منځه یوسي او نوې افغانی چاپ کړي.

د پیسو پړسوب په مخنیوي کې یا ټیټولو کې دولتي مالي پالیسی لازمي دي له دې ستونزې سره د یو بل حالت پېښیدل هم امکان لري چې د زیات پړسوب یا انفلاسیون پر نوم یادیږي.

د انفلاسیون ډولونه (Types of Inflation): اقتصاد پوهانو په عمومي ډول انفلاسیون په څلور عمده ډولونو وېشلی چې هر یو یې په لاندې ډول تشریح کولی شو.

۱. نرم یا معتدل انفلاسیون: (Creeping or Mild

او پراخ لوړوالي څخه عبارت دی، انفلاسیون یا د پیسو پړسوب هغه وخت رامنځ ته کیږي چې د پیسو کچه په ګردښت کې د پیسو له وړاندې شویو خدماتو او توکو څخه زیاته وي یا په بل عبارت انفلاسیون هغه حالت دی چې د ملي پیسو پر وړاندې عام اعتماد له منځه ځي او خلک هڅه کوي چې پیسې په سوداګریزو توکو بدلې کړي. څرنګه چې پورته ترې یادونه وشوه، پړسوب هغه وخت احساسیږي چې پر ټاکلي اندازه پیسو باندې ټاکلي توکي چې پخوا به یې پرې پیریدل او اوس مهال یې نه شي پیریدلی چې په دې صورت کې پیسې خپل ټاکلی ارزښت له لاسه ورکوي او پړسوب یا انفلاسیون منځ ته راځي، سره زر او نور بیه لرونکې توکي ډېر ارزښت لري او په اسانۍ سره یې ارزښت نه کمیږي، خو کاغذي او فلزي پیسې تل په نوسان کې وي او د نورو پیسو پر وړاندې خپل مبادلوي ارزښت کموي او عمده لامل یې هغه اقتصادي کړکېچونه دي چې د ځینو هېوادونو اقتصاد ورسره تل لاس او ګریوان وي. په تیره بیا دا ډول پیسې په جګړو او ځینو نورو د پام وړ حالتونو کې پېښیږي، آن تر زرو څلو هم نرخونه پورته تللي چې دغه حالت د

ځواک څخه لوړیږي چې په دې ډول انفلاسیون کې ثابت عاید لرونکی خلک زیات زیان ویني.

۳: شدید انفلاسیون (Galloping Inflation)

Inflation: که چېرې د انفلاسیون سلنه د یو کال په ترڅ کې لس سلنه (10%) او یا زیاته شدید انفلاسیون رامنځ ته کوي چې دا انفلاسیون ډیر خطرناک او ویروونکی دی، په داسې حالاتو کې پیسې خپل ارزښت په چټکۍ سره له لاسه ورکوي او د خلکو اعتبار په ملي پیسو باندې له مینځه ځي بهرني پانګه اچونکي هم له پانګې اچونې ډډه کوي او کوبښن کوي چې له خپلې پانګې اچونې لاس په سر شي، دولت خپل اعتبار له لاسه ورکوي او اقتصادي بې ثباتي رامنځ ته کیږي چې په پایله کې دولت له سیاسي او اقتصادي پلوه رکود ته نږدی کیږي. نو دولتونه باید کوبښن وکړي چې د سالم پولي سیاستونو په کارولو سره د شدید انفلاسیون مخه ونیسي.

۴: لوړ انفلاسیون (Hyper Inflation)

Inflation: د انفلاسیون هغه ډول ده چې کله پیسې په یو میاشت کې خپل ارزښت د ۵۰ سلنه او یا له پنځوس سلنه زیات له لاسه ورکړي، دا ډول انفلاسیون تر ټولو خطرناک دی، دا

حالت هغه وخت رامنځ ته کیږي کله چې دولت په جنګي حالت کې پیسې په ډېرې بې احتیاطۍ سره چاپوي چې په ۱۹۲۳ میلادی کال کې په جرمني کې په یو میاشت کې د یو ۲،۵۰۰ ځلې لوړیدل او همدا ډول په ۲۰۰۰ میلادي کال کې په زمبابوې، د امریکا او په ۱۳۷۱ کال کې د افغانستان د کورینو جګړو پر مهال د یو لوړیدل بې مهمې بېلګې دي.

د انفلاسیون ډېر لاملونه لري، خو په ډېرو هېوادو کې شدید انفلاسیون د کورنیو او بهرنیو جنګونو، انقلابونو او سیاسي بې ثباتۍ له امله رامنځ ته کیږي، ځکه چې جنګونه او کړکېچونه لامل کیږي چې د دغو هېوادونو حکومتونه جنګ لپاره خپل لګښت لوړ کړي.

همدا ډول د جنګ او سیاسي نا ارامیو پر مهال له یوې خوا د دغو هېوادونو تولیدات او صادرات کمیږي او له بلې خوا د حکومت عایداتي منابع (مالیات) کمیږي چې دا هم په بودجه کې کسر رامنځته کوي چې د حکومت لپاره د بودجي د کسر د پوره کولو اسانه لار د پیسو د کچې ډیروول دي، له حد څخه د پیسو زیاتوالي لامل کیږي چې د مزدونو او بیو په کچه کې ټولنیز بدلون راشي چې په پایله کې د پیسو د پیر

ځواک کمیږي.

د ملي پیسو د پیریدو د ځواک کمیدل د دې لامل کیږي چې په اقتصادي راکړو او ورکړو کې د ملي پیسو ترڅنګ د نورو هېوادونو له پیسو څخه ګټه پورته شي چې دغه کار عملاً زموږ په هېواد کې جریان لري چې په اقتصادي معاملاتو کې راکړه او ورکړه تر ډیره حده په پاکستانیو کلدارو او ډالرو ترسره کیږي. □

ماخذونه:

<http://useconomy.about.com/od/inflationfaq/tp/Types-of-Inflation.htm>

<http://www.investopedia.com/university/inflation/inflation1.asp>

مونوګراف: په پرمختیايي هېوادونو کې د انفلاسیون د رامنځته کیدو عوامل؛ ننگرهار پوهنتون ۱۳۸۷ هـ ش کال.

تولید ناخالص داخلی Gross Domestic Product

ملی مطالعه می‌کردند. بطور مثال عواید یک همشهری که در آلمان کار میکند در تولید ناخالص داخلی محاسبه نمیشود، بلکه در تولید ناخالص ملی محسوب میشود و بر عکس آن عواید شرکت آلمانی که در افغانستان فعالیت می‌کند، در تولید ناخالص داخلی محاسبه میشود.

همچنان ارزش پولی محصولات نهایی

در بخش شاخص‌های اقتصاد کلان، تولید ناخالص داخلی اهمیت خاصی دارد و من حیث مهم‌ترین شاخص عملکرد اقتصادی در تجزیه، تحلیل و ارزیابی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

باید گفت که در تولید ناخالص داخلی و تولید ناخالص ملی فرق کم موجود است و الی سال ۱۹۸۰ در اکثر کشورها این موضوع را تحت نام تولید ناخالص

تولید ناخالص داخلی را که مقیاس اندازه‌توان اقتصادی کشورها گفته‌اند، در برگیرنده ارزش مجموعی کالاها و خدمات تولیدی یک کشور میباشد که طی یک دوران معین معمولاً یکسال تولید میشود. منظور از کالاها و خدمات، کالاها و خدماتی است که در مرحله انتهای تولید قرار دارند و برای تولید و خدمات دیگر تهیه نشده‌اند.

تولید شده توسط واحدهای اقتصادی
مقیم کشور در دوره زمانی معین (سالانه
یا فصلی) را تولید ناخالص داخلی
می نامند.

هر یک از محصولات تولید شده در
اقتصاد به منظور تبدیل به محصول نهایی
چندین مرحله را طی می نماید، بطور
مثال نان، به عنوان یک محصول نهایی
که مستقیماً به مصرف می رسد، از
مراحل مانند تولید گندم و آرد
می گذرد. هویدا است که در محصولات
پیچیده صنعتی تعدادی مراحل تولید
بیشتر است. به صورت واضح باید اشاره
نمود که در سنجش تولید ناخالص
داخلی باید ارزش محصول نهایی نان را
مورد استفاده قرار داد، زیرا ارزش آرد
در آن مستور است، چنانکه ارزش گندم
بطور ضمنی در آرد وجود دارد. اگر
ارزش هر یک از این مراحل را جداگانه
در تولید ناخالص داخلی محاسبه کنیم،
در حقیقت ارزش محصولات تولید شده
در اقتصاد را بیشتر از میزان واقعی
سنجش کرده ایم.

در عمل می توان ارزش محصول تولیدی
در هر مرحله را محاسبه کرد به شرطی

که در هر مرحله تنها ارزش جدید تولید
شده را به ارزش مرحله قبل اضافه کنیم.
بطور مثال: نان، در صورتی که ارزش
گندم و آرد تولید شده برای تولید یک
قرص نان به ترتیب برابر ۱۰ و ۱۵ افغانی
بوده و ارزش یک قرص نان نیز ۲۰
افغانی باشد، در آن صورت میزان ارزش
جدید ایجاد شده در هر مرحله برابر با
۱۰، ۵ (۱۵-۱۰) و ۵ (۲۰-۱۵) افغانی
خواهد بود که جمع آن ۲۰ افغانی و برابر
با ارزش محصول نهایی نان می باشد.
یعنی جمع ارزش های جدید ایجاد شده
در هر مرحله، معادل ارزش محصول
نهایی است.

مطابق با مثال قبلی، گندم در تولید آرد و
آرد در تولید نان مورد استفاده قرار
می گیرد، پس گفته می توانیم که آرد و
نان مراحل از تولید هستند. از طرف
دیگر به محصولی که خود به منظور
تولید محصول دیگر مورد استفاده قرار
گرفته و در محصولات تولید بطور عموم
به مصرف می رسد. به منظور محاسبه
تولید ناخالص داخلی ارزش افزوده هر
فعالیت براساس روش فوق استخراج
شده و در نهایت از جمع ارزش افزوده

تمام اقتصاد، تولید ناخالص داخلی
بدست می آید.

در صورتیکه در یک اقتصاد فرضی، دو
نوع کالای نهایی نان و گوشت تولید
شود، ارزش تولید ناخالص داخلی برابر
به ارزش واحد دو محصول مذکور در
مقدار تولیدی آنها خواهد بود. به عباره
دیگر اگر در همان اقتصاد فرضی ۱۰۰۰
قرص نان و ۵۰۰ کیلو گوشت به ارزش
واحد ۲۰ و ۴۰ افغانی تولید شود، ارزش
تولید ناخالص داخلی عبارت است از:

$$40000 = (40 * 500) + (20 * 1000)$$

ناخالص داخلی به قیمت های جاری
۴۰۰۰۰ افغانی می باشد، زیرا قیمت نان
و گوشت از سال جاری است. اگر در
سال بعد ۱۰۰۰ قرص نان و ۵۰۰ کیلو
گوشت به قیمت های ۲۵ و ۵۰ افغانی
تولید شود، ارزش تولید ناخالص داخلی
برابر خواهد بود به $50000 =$
 $(25 * 1000) + (50 * 500)$ مقدار
حاصل شده نسبت به سال پار از رشد
معادل ۲۵٪ برخوردار می باشد. با این
حال رشد فوق حاصل افزایش مقدار
تولید محصولات نبوده، بلکه حاصل

افزایش قیمت محصولات است. اگر بخواهیم اثر افزایش قیمت را از سال بعد حذف کنیم، باید مقدار تولید محصولات را در قیمت های که در مثال قبلی قیمت های سال گذشته ضرب کنیم. در اینصورت به همان رقم ۴۰۰۰۰ افغانی می رسیم و گفته می توانیم تولید واقعی اقتصاد صفر درصد رشد داشته یا اصلاً هیچ رشدی نداشته است. آنچه که در ادبیات اقتصادی به رشد اقتصادی یا رشد تولید ناخالص داخلی موسوم است، بر محاسبات به قیمت های ثابت استوار می باشد. بنابر این وقتی گفته می شود، در برنامه پنجساله توسعه اقتصادی رشد متوسط تولید ناخالص داخلی ۸٪ در نظر گرفته شده است، منظور رشد ۸٪ بر اساس محاسبات به قیمت های ثابت است.

به روش محاسبه تولید ناخالص داخلی که توضیح ساده آن ارائه گردید، سیستم تولید گفته می شود. در حسابهای بعضی از کشور ها تولید (جمع ارزش افزوده) به عنوان روش اصلی محاسبه تولید ناخالص داخلی مورد استفاده قرار می گیرد.

روش عواید نهایی و سهم عوامل تولید دو سیستم دیگری است که در برآورد تولید ناخالص داخلی سهم اند. با جمع عواید نهایی واحد های اقتصادی، تولید ناخالص داخلی برآورد می گردد. می توان فرض کرد که محصولات تولید شده در داخل (تولید ناخالص داخلی) به اشکال مختلف به مصرف می رسد. بطور مشخص، این محصولات یا به مصرف نهایی خانوار و دولت می رسد یا سرمایه گذاری (ثابت و متحرک) می شوند و یا منحصراً صادرات به کشورهای دیگر بر می گردند. از آنجا که در مصرف، سرمایه گذاری و حتی صادرات، کالاهای وارداتی نیز شامل می گردد، با کسر مجموع رقم واردات از جمع اقلام مذکور، تولید ناخالص داخلی بدست می آید که باید معادل تولید ناخالص داخلی محاسبه شده از سیستم تولید باشد.

در رابطه به مفهوم تولید ناخالص داخلی انتقاداتی موجود است بطور مثال:

- تولید ناخالص ملی، تولیدی را که در بخش غیر پولی اقتصاد انجام میشود، در محاسبه نمی گنجانند مانند: امور

خانوادگی و کارهای اجتماعی مثل کارهای متقاعدین و ناتوانان در چوکات خانواده، تولید خانوادگی مراحل تولید و مبادله که در اقتصاد سیاه و زیر زمینی صورت میگیرد. ارزش این نوع تولید غیر رسمی در برخی از کشور ها ۶۰٪ تولید ناخالص ملی محاسبه شده است.

- تولید ناخالص ملی خسارات ساحه تولید بویژه ناشی از مسایل محیط زیست را محاسبه نمی کنند.

این مطلب را هم که تولید ناخالص ملی هنوز شاخص های اصلی سلامت اقتصاد ملی است زیر سوال قرار داده اند. □

بایانی

منابع:

اصطلاحات فرهنگ اقتصادی

سالنامه احصائیه مرکزی افغانستان ۱۳۹۱

www.ariaye.com

www.avapress.com

www.tkg.af/dari

www.ariananet.com

د ملي عايد پيژندنه او مفاهيم

امان الله ورين

دويمه برخه

يوازې د طبيعي منابعو شتون هم ندی اړين، بلکې د دې منابعو څخه ګټه اخېستل ډېر اړين دي، د بيلګې په توګه: زمونږ ګران هېواد افغانستان چې په کافي کچه طبيعي منابع لري او د څېړنو له مخې يې ټوليز ارزښت تر ۳ تريليونه امريکايي ډالر هم لوړ ښودل شوی دی خو تر اوسه يې ترېنه په سمه توګه ګټه نده پورته کړې نو لدې امله د

هغه هېوادونه چې د بېلابېلو طبيعي منابعو لکه نفت، ګاز، سره زر، سپين زر، يورانيم او نورو درلودونکي دي ملي عايد يې هم لوړ دی لکه د منځني ختيځ هېوادونه، روسيه، جنوبي افريقا او نور، خو برعکس هغه هېوادونه چې په کافي کچه طبيعي منابع نلري د ملي عايد کچه يې هم ټيټه وي لکه ډېری افريقايي او آسيایي هېوادونه. (خو دلته

په ملي عايد باندې اغيز لرونکي عوامل لکه څرنګه چې پوهېږو د هېوادونو ملي عايد يو د بل سره توپير لري پدې معنا چې د يو هېواد عايد زيات د بل کم د ځېنو هېوادونو ملي عايد ډېر لوړ او د ځينو نورو بيا ډېر کم وي نو پدې توګه ځينې هغه عوامل چې ملی عايد تر اغيز لاندې راولي په لاندې ډول دي:

۱ - طبيعي منابع:

افغانستان ملي عايد هم ډېر ټيټ دی).

۲ - ښوونه او روزنه:

هغه هېوادونه چې ډېری وگړي يې باسواده او د لوړو مهارتونو درلودونکي وي ملي عايد يې هم لوړ وي خو برعکس هغه هېوادونه چې د وگړو د ښوونې او روزنې کچه يې ټيټه وي ملي عايد يې هم کم وي د بيلگې په توگه: په افغانستان کې د وگړو د ښوونې او روزنې او د مهارتونو کچه ټيټه ده نو همدا لامل دی چې په ډېری تخنيکي او مسلکي برخو کې بهرنيان د لوړو معاشونو په مقابل کې په دندو گمارل شوي دي او له امله يې هره میاشت زموږ زیاته پانگه بهر ته جريان مومي.

۳ - نفوس او د نفوسو وده:

ملي عايد تر ډېره د نفوسو د ودې تر اغېز لاندې راځي دا پدې معنا چې نفوس او يا هم دا چې د نفوسو چټکه وده د ملي عايد د چټک زياتوالي مخه نيسي چې دا په وروسته پاتې هېوادونو کې د اقتصادي ودې په وړاندې يوه لويه ستونزه گڼل کيږي اکر چې د چين او هندوستان د هېوادونو د چټکې ودې يو عمده لامل د نوموړو هېوادونو د نفوسو زياتوالی ښودل کېږي خو په ډېری پرمختيايي هېوادونو کې د نفوسو چټکه وده د دې هېوادونو اقتصادي وده تر خپل اغيز لاندې راولي او هغه

کوښښونه چې د اقتصادي ودې او ملي عايد د زياتوالي په موخه صورت نيسي ډېری برخه يې د نفوسو د چټک زياتوالي له امله بې پايلې پاتې کېږي.

۴ - سياسي حالات:

په ملي عايد باندې تر ټولو زيات اغيز لرونکی عامل سياسي حالات دي، که چېرې يو هېواد له سياسي اړخه با ثباته وي نو په نوموړي هېواد کې به کورنۍ او بهرنۍ پانگه اچونه چې د ملي عايد زياتوالي سره مرسته کوي د لوړېدو په حال کې وي خو برعکس که چېرې يو هېواد ناامنه وي او يا هم دا چې سياسي حالات يې د خرابيدو په حال کې وي نو دا له نوموړي هېواد څخه د پانگې د تېښتې لامل گرزي چې په پايله کې يې ملي عايد تر سخت اغيز لاندې راځي او کميږي.

۵ - پانگه اچونه:

لکه څنگه چې پوهيږو پانگه اچونه په هېواد کې وگړو سره د کارموندنې په برخه کې ډېره مرسته کوي او کار بيا په خپل وار د وگړو د عايداتو د لوړوالي لامل گرزي نو پدې توگه د وگړو د عايداتو زياتوالی بالاخره د ملي عايد د لوړوالي لامل گرزي نو پدې توگه که چېرې په هېواد کې د پانگه اچونې ته شرايط برابر وي او پانگه اچونه صورت ونيسي نو وگړو ته د کار

کولو موقع برابرېږي چې د وگړو د عايد د زياتوالي لامل گرزي او پدې توگه د ملي عايد د زياتوالي سره مرسته کوي.

۶- په ټوليز ډول په کړنو کې روڼتيا او د فساد پر وړاندې مبارزه:

هغه هېوادونه چې دولتونه يې ملت ته په حساب ورکولو کې له صداقت څخه کار اخلي په نوموړو هېوادونو کې په ټوليز ډول په هره برخه کې پرمختگ په واضح ډول لېدل کېږي، خو له بده مرغه په ډېری وروسته پاتې هېوادونو کې فساد د دې لامل گرزېدلی چې د نوموړو هېوادونو اقتصادي وده او ملي عايد تر جدي اغيز لاندې راولي.

۷: همدارنگه سرکونه، برق، اوبه، موسمي حالات، پانگه، امنيت او مصئونيت، موقعيت، له هېواد سره مينه، د راتلونکي وړاندوينه... هغه عوامل دي چې ملي عايد تر جدي اغيز لاندې راولي.

د ملي عايد د اندازه گېږي او سنجش طريقې:

د ملي عايد اندازه گېږي معمولاً په دريو طريقو سره صورت نيسي چې عبارت دي له:

۱: د توليد طريقه (production method): د دې طريقې پر بنسټ د يو کال په اوږدو کې په اقتصاد کې د

»

تولید شوو نهایی توکو او خدمتونو پولی ارزښت اندازه کيږي چې نوموړی ارزښت له ملي عاید سره برابر دی.

۲: د عاید طریقه (income method): د ملي عاید د اندازه کيږي پدې طریقه کې د یو کال په اوږدو کې په اقتصاد کې د تولید عواملو (ځمکه، کار، پانګه او اداره) له لوري ترلاسه شوی مبلغ اندازه کيږي چې دا مبلغ هم د ملي عاید سره برابر دی.

۳: د لګښت طریقه (expenditure method): لکه څرنګه چې پوهېږو د یو کال په اوږدو کې د یو هېواد د وګړو له لوري د ترلاسه شوی ټولیز عاید معمولاً د دوه موخو په خاطر کارول کيږي چې عبارت دي له:

۱: په مصرفي توکو (خوراکي توکي، لباس او نور) د لګښت په منظور.

۲: په سرمایوي توکو (پانګه اچونه) د لګښت په منظور.

دا پدې معنا چې د یو کال په اوږدو کې په اقتصاد کې د وګړو له لوري د ترسره شوو لګښتونو (مصرفي لګښتونو او د پانګه اچونې لګښتونو) مجموعه د ملي عاید سره برابره دی او یا هم په ساده ژبه د ملي عاید څخه عبارت دی.

د ملي عاید د اندازه کيږي په وخت کې باید لاندنيو ټکو ته پام وشي

د ملي عاید په لومړنۍ طریقه (د تولید

طریقه) کې باید لاندې ټکي په پام کې ونېول شي

۱: د دوه ځلي یا څو ځلي شمیر څخه ډډه کول: دا پدې معنا چې د یوې معاملې ثبت باید یوازې یو ځل (د تولید نهایی شکل کې) ترسره شي د بېلګې په توګه: که د کال په پیل کې د کرنیزو توکو (غنمو) ارزښت په ملي عاید کې شامل شوی وي او بیا دا غنم وړه شي او د وړو ارزښت هم په ملي عاید کې

شکل په پام کې ونېول شي. ۲: یا دا چې که د غنمو لومړنی شکل، بیا اوږه او بالاخره د نانوايي له لوري ډوډۍ پخول او پلور ټول هم په پام کې ونېول شي نو باید چې په هره مرحله کې د اضافه شوی مبلغ په پخواني مبلغ ورزیات شي او بالاخره یې د پای شکل په پام کې ونېول شي. د بېلګې په توګه په لاندیني جدول کې: نو که اوس داسې وګڼو چې په

د تولید مختلفې مرحلې	د تولید په هره مرحله کې د توکي قیمت	د تولید په هره مرحله کې اضافه شوی مبلغ
غنم (۲۰۰ ګرامه)	۳ افغانی	۳ افغانی
اوږه کول	۴ افغانی	۱ افغانی
د ډوډۍ پخول	۵ افغانی	۱ افغانی
د ډوډۍ د پلور قیمت	۱۰ افغانی	۵ افغانی
مجموع	۲۲ افغانی	۱۰ افغانی

شامل شي او وروسته لدې وړو څخه نانوايي ډوډۍ پخه کړي او د ډوډۍ د پخولو لګښت او د پلور ارزښت بیا هم په ملي عاید کې شامل شي نو پدې توګه د یوه توکي ارزښت څو ځلي په ملي عاید کې شامل شو نو پدې توګه د ملي عاید سنجش درست ندی. نو د دې لپاره چې د یوې معاملې د څو ځلي ثبت مخه ونیسو نو له لاندنيو دوه طریقو څخه له یوې یې ګټه پورته کوو:

۱: دا چې د ملي عاید د سنجش په وخت کې د تولید نهایی ارزښت یا

افغانستان کې یوازې غنم تولیدېږي او بالاخره ترېنه ډوډۍ پخه او پلورل کيږي نو که چېرې په هره مرحله کې د تولید بیه په پام کې ونېول شي نو د یو کال په اوږدو کې به د ۲۰۰ ګرامه غنمو ارزښت ۲۲ افغانی په پام کې ونېول شوی او په ملي عاید کې حساب شوی وي چې پدې ډول د ملي عاید سنجش ناقص دی نو پدې توګه باید د تولید نهایی ارزښت چې دلته له ۱۰ افغانیو څخه عبارت دی په پام کې ونېول شي. □

ادامه لری

د افغانستان د بانکداری قانون

د ورشکستګۍ فیصله

دوه اویایمه ماده:

په هغه صورت کې چې د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ اقداماتو د پیل غوښتنلیک د کمېسیون د منلو وړ وګرځي، بانک ورشکسته اعلامېږي او د تصفیې د مدیر په انتصابولو سره د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ اقدامات پیل کېږي.

د ورشکستګۍ د فیصلې ابلاغول او خپرول

درې اویایمه ماده:

کمېسیون مکلف دی، د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ اقداماتو د پیل د غوښتنلیک د منلو یا رد په اړه خپل تصمیم، د د افغانستان بانک ته خبر ورکړي او هغه لږ تر لږه د هېواد په یوه کثیرالانتشاره رسمی ورځپاڼه کې خپور کړي.

د تصفیې مدیر

څلور اویایمه ماده:

(۱) د تصفیې مدیر چې د کمېسیون د تصمیم پر بنسټ د بانک پر خلاف د ورشکستګۍ اقداماتو د پیل په اړه انتصابېږي، کولای شي د دی قانون په څلور پنځوسمه ماده کې درج شوی متولي وي، کمېسیون کولای شي بل شخص چې د نوموړې مادې په (۲) فقره کې د درج شوو شرایطو لرونکی وي، د تصفیې د مدیر په توګه وټاکي.

کمېسیون کولای شي د ورشکستګۍ د تصمیم د نیولو په وخت کې د تصفیې د مدیر د استخدام حقوق او شرایط مشخص او وټاکي، نور هغه لګښتونه چې د تصفیې د مدیر انتصاب له امله ایجابوي، د هغه بانک له شتمنیو څخه چې د تصفیې مدیر ورته انتصاب شوي دي، د ورکړي وړ دي.

(۲) په هغه صورت کې چې د تصفیې مدیر ته د تصفیې مجاز لګښتونه د بانک له شتمنیو څخه چې پدې منظور په پام کې نیول شوي دي، تجاوز وکړي، د د افغانستان بانک د اضافي لګښتونو په ورکړې مکلف دی.

(۳) د تصفیې مدیر مکلف دی، خپل فعالیتونه د کمېسیون تر لارښوونې او څارنې لاندې او د د افغانستان بانک په سلا د دې قانون د پنځه نويیمې مادې له حکم سره په مطابقت کې سرته ورسوي، کمېسیون د تصفیې د مدیر له انصاب وروسته هغه دساتیر او د فعالیتونو فهرست چې هغه یې په سرته رسولو مکلف دی، کتباً مشخص او برابر وي. د تصفیې مدیر کولای شي له کمېسیون څخه د دې قانون د حکمونو مطابق لازمي لارښوونې وغواړي.

(۴) د تصفیې مدیر کولای شي د کمېسیون د تصویب شوو شرایطو او ضوابطو مطابق د هغه بانک په لګښت چې د تصفیې مدیر ورته انتصاب شوی

دی په خپلواکه توګه د حقوق پوهانو، حسابدار او نورو متخصصینو په استخدامولو اقدام وکړي.

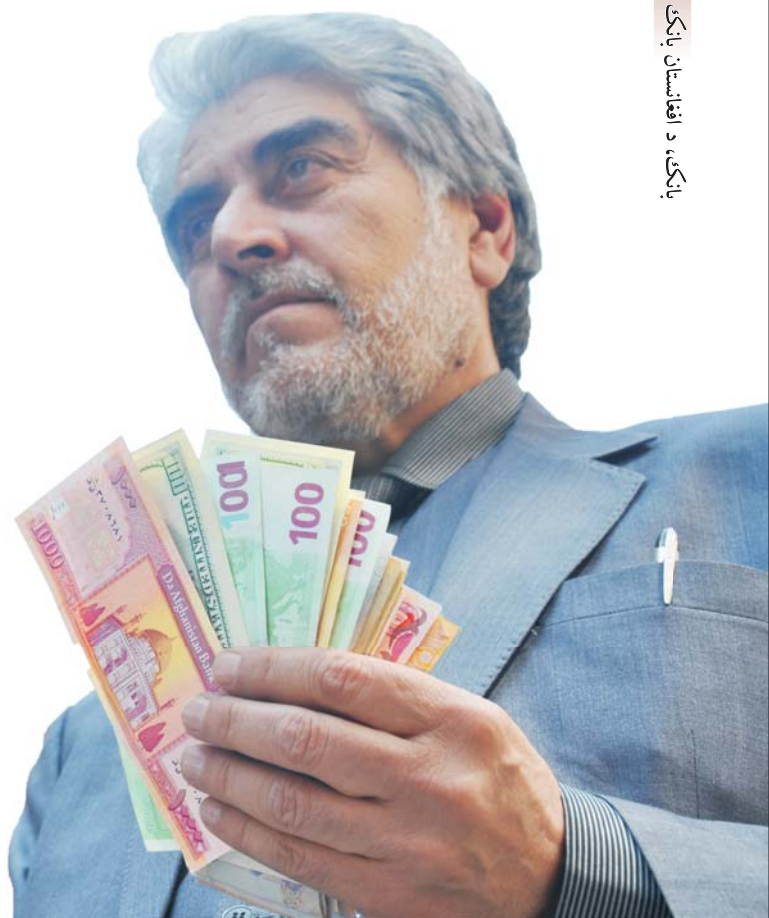
(۵) د د افغانستان بانک کولای شي د تصفیې د مدیر د دندې په سرته رسولو کې د عجز، استعفی یا مړینې په صورت کې پدې سمت باندې د کمېسیون په واسطه د تصفیې د نوي مدیر تر انتصاب پورې، په مؤقته توګه بل شخص توظیف کړي.

(۶) کمېسیون کولای شي په هغه صورت کې چې د تصفیې مدیر د متولي په توګه د دندې د سرته رسولو لپاره د دې قانون د څلور پنځوسمې مادې په (۲) فقره کې د درج شوو شرطونو نه لرونکی وي، بل شخص د هغه په عوض انتصاب کړي.

(۷) د تصفیې د نوي مدیر انتصاب، د نوماندو د هغه فهرست پر بنسټ دی چې د د افغانستان بانک لخوا کمېسیون ته وړاندې کېږي.

(۸) د تصفیې د نوي مدیر د انتصاب په صورت کې چې د تصفیې د پخواني مدیر واکونه هغه ته سپارل کېږي او د هغه بانک دفترونه، سندونه او بانکي شتمنۍ چې د تصفیې د پخواني مدیر تر ساتنې لاندې وو، نوي مدیر ته لېږدول کېږي او د هغه تر ساتنې لاندې راځي. □

ارز، بازار ارز و تعیین نرخ ارز در نظام های اقتصادی

چرا مردم نسبت به نرخ ارز حساس می باشند؟

ارز در لغت به معنی پول خارجی می باشد و در اصطلاحات تجارتي و اقتصادي، ارز به معنی واحد پولی که در کشور های دیگر در داد و ستد مورد استفاده قرار می گیرد، تفسیر شده است. پول یک کشور به شکل بانکنوت، مسکوک، چک بانکی، حواله، چک سفری و سایر اوراق بهادار نیز یافت می شود. در نظام بانکی، تمام ارزها یعنی تمام پول های خارجی، قابل معامله یا تبدیل هستند و زمانی که نرخ ارز رسماً تغییر کند، افزایش و یا کاهش آن روی کالا های وارداتی و صادراتی تأثیر مستقیم دارد.

بازار ارز به معنی تجمع گروهی از مصرف

کنندگان است که دارای نیازهای مشترک بوده و وسیله پرداخت معینی را نیز در اختیار داشته باشند. این تعریف در بازار کالاها، بازار پول، سرمایه و ارز نیز مورد استفاده قرار می گیرد. بنابر این بازار ارز، محل فزینی مشخصی نیست، بلکه مکانیزمی است که خریداران و فروشندگان ارز را برای انجام معامله یا داد و ستد ارز با پول ملی به یکدیگر نزدیک می نماید. در این بازار، مصرف کنندگان ارز، شامل شرکت های ترانسپورتی و تجارتي، مریضانی که به خارج جهت تداوی سفر میکنند، محصلان که جهت تحصیل به خارج از کشور میروند، مسافری، حجاج، سیاحین و سایر متقاضیانی که قسمتی از پول ملی را طبق

ضرورت با پول خارجی تعویض می نمایند، می باشد. در این بازار فروشندگان و یا صرافان ارز را صادرکنندگان و کسانی که ارز را بنابر ضرورت شان خرید و فروش میکنند تقاضا کننده گان می نامند. از جانب دیگر، دلان و یا صرافان ارز نقش مهمی در این بازار دارند. صرافان، خریدار و فروشنده یا تقاضا کننده و عرضه کننده ارز را با یکدیگر نزدیک ساخته و حق الخدمات خود را دریافت می نمایند. دلان معمولاً به علت محدودیت امکانات مالی، ندرتاً مقادیر زیاد ارز را به حساب خود خریده و شخصاً بفروش می رسانند و در کنار آن برای مشتریان خود معاملات ارزی نیز انجام میدهند. بازار ارز وظیفه دارد تا در

در افزایش نرخ ارز، عدم تعادل اقتصادی، مشکلات ساختاری اقتصاد، تورم، کمبود مواد اولیه صنعتی، کاهش عرضه ارز (در نتیجه نقصان صادرات)، تحریم اقتصادی و همچنین تمایل به تبدیل دارایی های نقدی از حالت پول ملی به حالت دالری است. اصولاً لازم به ذکر است که مشکلات ساختاری اقتصاد مانند افزایش مصارف دولت، کسر بودجه، اجرای طرح های عمرانی، انتشار بانکنوت جدید بدون پشتوانه، بدهی دولت به بانک مرکزی و بالاخره قروض خارجی، همه و همه منجر به تورم و بلند رفتن نرخ ارز و کاهش ارزش پول ملی می گردد. کاهش در ارزش پول ملی دارای دو جنبه و دو اثر است. اول اینکه بر روی ارزش داخلی پول اثر می گذارد، یعنی تورم و افزایش مداوم قیمت ها را به دنبال دارد و دوم اینکه بر روی ارزش خارجی پول اثر گذاشته، یعنی صعود نرخ ارز یا به عبارت دیگر کاهش برابری پول ملی در برابر پول خارجی را به همراه دارد. □

بایانی

منابع:

اقتصاد ملی چاپ معینیت تعلیمات
تخنیکي و مسلکی وزارت معارف
مبانی علم اقتصاد نوشته دولتشاهی
کتاب پول و کريدت

www.iranbourseonline.com

www.asemoon.com/economy

تعیین می شود. در اینجا دولت عمده ترین خریدار و فروشنده ارز محسوب می گردد که نرخ را بر اساس ملاحظات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تعیین می نماید. در کشورهای پیشرفته صنعتی، علی الرغم ثبات نرخ ارز، دولت ها در مواقع ضروری به طور غیر مستقیم در بازار دخالت نموده و نرخ ارز را کاهش یا افزایش می دهند. نرخ ارز با صادرات و واردات دارای روابط ذیل می باشد:

صادرکنندگان کالا یکی از منابع بزرگ عرضه ارز به داخل کشور هستند و در اوقات مختلف تعویض کالاهای داخلی با ارز صورت میگیرد. واردکنندگان نیز به نوبه خود از منابع بزرگ تقاضای ارز و یا عامل خروج ارز از کشور محسوب می گردند چون واردات یا خرید و تهیه کالاهای خارجی با ارز صورت می گیرد، بناً واردکنندگان ناگزیر مقداری از ارز کشور مورد نظر را با خود انتقال دهند.

پروفسور کاسل اقتصاددان معروف سویدی در سال ۱۹۲۴ در رابطه به برابری قدرت خرید گفته است "نرخ ارز، یعنی نرخ تبدیل پول دو کشور. در تجارت خارجی بر اساس مقایسه سطح عمومی قیمت ها در دو کشور یا مقایسه قدرت خرید داخلی پول ها تعیین می گردد؛ بدین مفهوم که تجارت بین دو کشور آزاد باشد و دولت ها در امور ارزی دخالت ننمایند. نرخ ارز در سطحی تعیین می گردد که قدرت خرید پول ها در موقع خرید یک سبد کالا و خدمات در یک کشور با همان سبد کالا و خدمات در کشور دیگر مساوی باشد.

تبدیل ارزها به یکدیگر و یا انتقالات از یک کشور به کشور دیگر سهم داشته باشد. بنابراین می توان گفت که بازار ارز یک بازار جهانی است، مکان مشخصی ندارد و دارای نظام های ارتباطی سریع و پیچیده است که به کمک آن می توان اقتصادی را تهدید و یا اقتصادی را از بحران نجات داد و بالاخره می تواند در سایر مسائل سیاسی و اقتصادی ملت ها با فشار دخالت نماید. اما نرخ ارز رقمی است که با استفاده از آن ارزش پول یک کشور با کشور دیگر در زمان معین محاسبه می شود. همین روش در بازار های ارز بریتانیا و استرالیا مورد استفاده قرار میگیرد، به علت تسلط دلار به عنوان ارز قوی، در اغلب بازارهای ارزی دنیا به غیر از بریتانیا و استرالیا، در روش پایه از دلار استفاده می شود.

در کشورهایی که ورود و خروج ارز آزاد است، بدین معنی که دولت و بانک مرکزی برای کنترل ارز در بازار ارز دخالتی ندارند، نظام ارز آن، نظام آزاد ارز نامیده می شود. در حالت دیگر، در کشورهایی که ورود و خروج ارز تحت کنترل دولت و بانک مرکزی قرار دارد، در آنجا بازار ارز یک بازار داخلی، محدود و تحت کنترل است و نظام ارزی آن بنام نظام کنترل ارز نامیده می شود. در نظام آزاد، نرخ ارز بشکل شناور است، بدین معنی که نوسانات عرضه و تقاضای ارز، قیمت آن را تعیین می کند و این قیمت تابع تغییرات در عرضه و تقاضا می باشد، اما در نظام کنترل، نرخ ارز ثابت است، بدین معنی که نرخ توسط دولت

استقبال رئیس صندوق بین المللی پول از

تعهد یونان در پرداخت قسط خود

کریستین لگارد، رئیس صندوق بین المللی پول، از پرداخت بخشی از قرضه یونان به این صندوق که قرار است در هفته جاری انجام شود، استقبال کرده است.

یانیس واروفاکیس، وزیر خزانة یونان تاکید کرد که کشورش در نظر دارد همه تعهدات خود در قبال طلبکارانش را به اجرا درآورد.

وزیر دارایی یونان این سخنان را پس از ملاقات با مقامات صندوق بین المللی پول در واشنگتن ایراد کرد.

خانم لگارد نیز در بیانیه ای که منتشر کرده بود تاکید کرد که وی و آقای واروفاکیس در این نکته که ادامه ابهام در خصوص توانایی یونان برای بازپرداخت قرضه های خود به نفع یونان نیست، هم عقیده بوده اند.

یونان برای بازپرداخت قرضه هایی خود به اتحادیه اروپا نیز مشکلاتی دارد.

حدود دو هفته پیش الکسیس سیراس، نخست وزیر یونان، در نامه ای به آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان هشدار داد که بدون کمک مالی اتحادیه اروپا، یونان

قادر نیست قرضه های خود را پرداخت کند. در این نامه که روزنامه فایننشال تایمز از آن مطلع شد، آقای سیراس به خانم مرکل اطلاع داده که اگر یونان بخواهد قرضه هایش را پرداخت کند اقتصاد را کد این کشور وضعیتی وخیم تر پیدا خواهد کرد.

پس از پیروزی آقای سیراس در انتخابات که با وعده پایان بخشیدن به ریاضت اقتصادی حاصل شد، روابط آلمان و یونان دچار تنش شده است.

منبع خبر: بی بی سی

رشد فعالیت های اقتصادی حوزه پولی یورو در ماه مارچ

فعالیت های اقتصادی در حوزه پولی یورو در ماه مارچ رشد داشته است. شاخص موسسه مالی مارکیت نشان می دهد در این زمان میزان سفارشها در این منطقه به رقم ۵۴.۱ واحد رسیده که در بالاترین حد طی چهار سال گذشته قرار دارد.

رشد اقتصادی بالا و پویایی اقتصاد آلمان، برترین اقتصاد حوزه پولی یورو از جمله عوامل مهم بالا رفتن روند فعالیت های اقتصادی در این منطقه محسوب می شود.

این آمار خبر خوبی برای بانک مرکزی اروپا خواهد بود، نهادی که برای سرعت بخشیدن به روند رشد اقتصادی در حوزه پولی یورو و مبارزه با خطر تورم منفی از ماه مارس برنامه بازخرید ماهانه اوراق قرضه دولتی خود را آغاز کرده است.

منبع خبر یورو نیوز

کویت مصر ته ۱.۵ میلیارد ډالر پور ورکوي

کویت له مصر سره هر کال د ۳۰۰ میلیون ډالرو په ارزښت د پور ورکولو اعلان کړی دی. دوی وایي، په راتلونکو پنځو کلونو کې به کویت مصر ته ۱.۵ میلیارد ډالر پور ورکړي.

د عربي اقتصادي پراختیا لپاره د کویتي صندوق مشر عبد الوهاب البدر وویل، دغه صندوق به هر کال مصر ته درې سوه میلیون ډالر پور ورکړي.

کویت، سعودي عربستان او متحده عربي امارات د مصر د ډېرو ملاتړو عربي هېوادونو په کتار کې راځي.

دغو هېوادونو په مصر کې له پوځي کودتا وروسته، د مصري منتخب ولسمشر محمد مرسي له لیرې کېدو وروسته له مصر سره مالي همکاري پیل

»

کړې ده.

په تېلو بډایه دغو درو هېوادونو له مصر سره د نژدې ۲۰ میلیارد ډالرو همکارۍ ژمنه کړې.

دا مرستې د ۲۰۱۳ له جولای میاشتې وروسته پیل شوې دي.

د مصر پوځ د ۲۰۱۳ د جولای پر درېیمه منتخب ولسمشر محمد مرسي له واکه لیرې کړ. مرسي په مصر کې لومړی منتخب ولسمشر و، چې د ۲۰۱۱ کال د جنورۍ د ۲۵ پاڅون په پایله کې واک ته ورسېد.

رویتیز خبري اژانس د البدر له قوله لیکي، په کویت کې د عربي مالي بنسټونو د ګډې کلنۍ غونډې پرمهال نوموړي ویلي، د کویت صندوق هوډ لري چې په روان ۲۰۱۵ او راتلونکي ۲۰۱۶ کال کې له مصر سره ۲۵۰ میلیون دیناره (چې نژدې ۸۳۳ میلیون ډالر کېږي) مرسته وکړي. کویت تېره میاشت د مصر شرم الشيخ سرمشریزه کې فعاله ونډه لرله، چې په لړ کې یې مصر د خپلو کورنیو لانجو د هوارې په موخه له بهره سیاسي او اقتصادي ملاتړه برخمن شو.

د کویت امیر شیخ صباح الاحمد

الصباح په سرمشریزه کې اعلان وکړ، چې کویت به په مصر کې د ۴ میلیارد ډالرو په ارزښت پانګونه وکړي، چې هدف یې په دې هېواد کې امنیت راتلل، اقتصادي غوړېدا او خلکو ته باوري پانګونه او کاري زمینې برابرول دي.

منبع خبر بی بی سی

سیمنز شرکت په ټوله نړۍ کې خپل ۴۵۰۰ کارکوونکي ګوښه کویکارکوونکي لري.

د جرمني سیمنز شرکت په ګرده نړۍ کې د خپلو ۴۵۰۰ کارکوونکو د ګوښه کولو هوډ کړی، چې وایي دا شمېره په نړۍ کې ایله د دوی د ټولو کارکوونکو یوه سلنه جوړوي.

د جرمني لوی شرکت سیمنز په ټوله نړۍ کې به خپل یو سلنه (۴۵۰۰) کارکوونکي ګوښه کړي.

دغه شرکت دا ګام وروسته تر هغه اخیستی، چې وړاندې یې د څه باندې اوو زرو کاروونکو د لیرې کولو پلان درلود.

شرکت وایي، د روان کال په څلورمه برخه ګټه کې یې ۵ سلنه (۱،۷ میلیارد یورو چې ۱،۹ میلیارد ډالر کېږي)

کمښت راغلی دی.

سیمنز وایي "دا ګام په نړیوالو بازارونو کې د انرژۍ د تولید لپاره د ستونزمن وضعیت په غبرګون کې اخیستل شوی". اټکل دی چې سیمنز په جرمني کې له خپلو څانګو ۲۲۰۰ کارکوونکي وباسي. سیمنز تر ډېره په الکترونیکي تولیداتو خپل پام ورټول کړی، خو اورګاډي او توربینونه هم جوړوي، چې په ګرده نړۍ کې تر ۳۴۰ زرو ډېر کارکوونکي لري. یمنز په ګرده نړۍ کې تر ۳۴۰ زرو ډېر کارکوونکي لري.

دغه شرکت وایي، له یولم ستونزو سره مخامخ شوی دی.

بل خوا، د دغه شرکت اجرائي مشر جو کيسر ویلي "زموږ د تولیداتو له ګټو معلومېږي، چې خپل کار باید لا پسې ښه کړو".

سیمنز وایي، د اوږدمهال لپاره یې تګلاره نه بدلېږي. ■

منبع: بی بی سی

متصدی صفحه راضیه کشتگر

افغانستان

مکان خوبی برای سرمایه گذاری ها

مردم برای عملی شدن آن چشم به راه اند. از جانب دیگر کشور ما در موقعیت خاص جغرافیایی و اقلیمی قرار دارد که میتوان گفت این عوامل ظرفیت خوبی در بخش اقتصادی افغانستان، کشور های همسایه و منطقه است.

آگاهان به این باور اند که انکشاف و پیشرفت منطقه به انکشاف و پیشرفت افغانستان وابسته است. افغانستان بعد از سه دهه انزوای بی ثباتی در سطوح

ها و متشبات خصوصی را مبتنی بر نظام اقتصاد بازار، مطابق به احکام قانون تشویق، حمایت و مصونیت آنها را تضمین می نماید. دولت موظف است در این زمینه مشوق سرمایه گذاری برای سکتور خصوصی باشد تا سرمایه گذاران به ایجاد و اعمار زیر بناهای اقتصادی کشور پردازند. یقیناً با روی کار آمدن حکومت جدید این امید واری ها نزد همه مردم افزایش یافت و

افغانستان شوربست سرشار از منابع طبیعی، این کشور دارای زمین های حاصل خیز، اقلیم مناسب و مردم با استعداد و زحمتکش می باشد، اما با وجود فراهم آوری زمینه های مختلف برای سرمایه گذاری در بیشتر از یک دهه گذشته هنوز هم در فقر و ناتوانی بسر می برد.

مطابق ماده دهم قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان، دولت سرمایه گذاری

مختلف حيات اجتماعي به ويژه سكتور اقتصادي، در دهه اخير دوباره در محراق توجه جهانيان قرار گرفت و عضويت در سازمان هاي همكاريهاي اقتصادي منطقوي و شناسايي جهاني را حاصل نمود. روابط خارجي کشور ما به سطح عالي با کشور هاي خيلي ها پيشرفته صنعتي و سازمان هاي بين المللي به وجه احسن استوار است که اين يک فرصت خوب براي رشد و انكشاف سطوح مختلف حياتي مياشد.

توسعه اقتصادي افغانستان به همكاري منطقوي وابسته است که اين همكاري، ما را با جهان وصل مي نمايد. پس بايد از اين فرصت طلايي استفاده مؤثر کرد. همگرایی منطقوي، فعاليت هاي اشتغال زايي، استفاده از منابع، تقويت تجارت و ترانزيت، تبادل تجارب، آموزش مهارت ها، عبور انرژي از يک کشور به کشور هاي ديگر از طريق افغانستان، عبور خطوط انترنتي و... از اهداف بزرگ است که در جهت رشد و توسعه افغانستان نقش اساسي را ايفا مي نمايند.

بر اساس ارقام ارائه شده از سوی اداره حمايت از سرمايه گذاري در افغانستان (آيسا)؛ در حدود ۳۰ هزار شرکت داخلي و خارجي جهت سرمايه گذاري ثبت شده که ميزان سرمايه گذاري آنها در بخش هاي مختلف افغانستان در

حدود ۵ ميلارد و ۲۲۵ ميليون دالر می رسد.

آگاهان به اين باوراند که با روی کار آمدن حکومت جديد در سال ۱۳۹۳، افغانستان در جذب سرمايه گذاري خارجي بيش از هر وقت و زمان ديگر موفق بوده است، از همينرو علاقمندی برای سرمايه گذاري در افغانستان سير بهتري را می پيماید. مسوولين حکومت تلاش دارند تا فرصت سرمايه گذاري در افغانستان با همكاري وزارت هاي سكتوری و كمك هاي جامعه بين المللي زمينه هاي خوبي را فراهم سازد.

مبدل شدن افغانستان به يک شاهراه ترانزيتي، انتقال گاز و نفت، فاير نوري، خطوط هوايي و غيره کارهاي زيربنايي به اقتصاد کشور ما عوايد سرشار مهيا می سازد. آگاهان اقتصادي پيش بيني ميکنند که در ۲۵ سال آينده آسيا به بزرگ ترين قاره اقتصادي جهان مبدل خواهد شد، اما اين تحولات بدون نا ديده گرفتن افغانستان ناممکن است. زيرا آسيای جنوبي، آسيای شرقي، آسيای مرکزي و آسيای غربي از مسير افغانستان وصل و به اروپا و امريکا می پيوندند.

بايد گفت که افغانستان مکان خوبي برای سرمايه گذاري است، زيرا نيروی کار وافر و منابع مواد خام، اقليم مناسب

و ضرورت مبرم مردم به عملي نمودن پروژه هاي زيربنايي همه عواملی اند که فرصت سرمايه گذاري ها را مساعد ساخته و فرصتي خوبي در جهت افزايش سرمايه گذاري ها و توسعه اقتصادي کشور است. يقيناً با تلاش هاي همه جانبه و ايجاد قوانين، مقررات، لوايح و سهل سازي پروسه و شرايط سرمايه گذاري هاي داخلي و خارجي برای سرمايه گذاران فراهم ميگردد. طوريکه در شرايط کنوني تعدادی زيادی از قوانين تدوين شده است، اين قوانين بر اساس نيازمندي هاي مردم تغييرات و تعديلات را در قبال خواهد داشت تا انكشاف صنايع، رشد توليد، ارتقای سطح زندگي مردم، حمايت از فعاليت هاي پيشه وران، توسعه اقتصادي، توسعه بازار کار، افزايش عوايد ملی، ارتقای استندرد زندگي، زمينه شغل زدایی و کاهش فقر، باز سازي افغانستان را به میان آورده باشد. ■

بایانی

منابع: www.aisa.org.af

www.darivova.com

www.bbc.co.uk/

www.mandegardaily.com

ارزش قرضه های کوچک و متوسط در اقتصاد کشور

اعطای قرضه های کوچک و متوسط یکی از شیوه های رشد اقتصادی و یک رکن مهم برای ایجاد اشتغال پایدار محسوب می گردد.

گسترش قرضه های کوچک و متوسط یکی از مؤثر ترین ابزارها برای ایجاد شغل و ثروت، خصوصاً در میان اقشار کم درآمد جامعه می باشد، این قرضه ها می توانند صنایع کوچک و متوسط را هر چه بیشتر رونق دهند که این موضوع نه تنها برای ایجاد اشتغال و کسب درآمد برای قشر ضعیف جامعه مؤثر واقع می گردد، بلکه در رشد اقتصادی کشور نیز ممد واقع می گردد

سروی ارزیابی خطرات و آسیب پذیری ۱۳۹۰-۱۳۹۱ نشان دهنده آن است که ۳۶.۵ فیصد مردم افغانستان زیر خط فقر زندگی می نمایند، بناً اجرای قرضه های کوچک و متوسط برای این فیصدی مردم جامعه در بهبود سطح زندگی شان کمک نموده و آنها را قادر خواهد ساخت تا برای اقتصاد خود و کشور خود کارهای را انجام دهند.

خانواده های بزرگ و خانواده های که رئیس خانواده شان افراد مسن یا بیوه زنان می باشند، بیشتر در خطر مصونیت غذایی قرار گرفته و ۴۲ فیصد مردم مجبوراند تا در هزینه غذایی شان

کاهش بعمل آورند و یا هم از سایر روش های مبارزه زیان آور مانند فروش وسایل تولیدی و کارهای شاقه، بیرون کردن اطفال از مکاتب و سوق دادن آنها به شغل ناپایدار کار می گیرند تا تکافوی زندگی نمایند.

بناً اجرای قرضه های کوچک و متوسط برای توسعه و رونق کسب و کار خانگی که توسط یک یا چند تن از اعضای خانواده بشمول مردان و زنان در یک فضای مسکونی در قالب طرح کسب و کار بدون هیچ گونه مزاحمت در آرامش خانه های همجوار سازمان دهی می گردد، بسیار مهم بوده و تولیدات،

»

خدمات و یا کالا های تولیدی خود را به بازار های خارجی یا خارج از دایره محیط مسکونی شان صادر و نیازمندی های مبرم شان را مرفوع سازند.

متشبین کوچک و متوسط در کشور جهت تداوم و رشد فعالیت های شان نیازمند مواردی اند که ذیلاً ارائه می گردد:

۱. ایجاد سهولت جهت دریافت قرضه از بانکها و مؤسسات قرضه های کوچک
۲. تخفیف مصارف در نمایشگاه

های داخلی و خارجی

۳. ایجاد تسهیلات در عرضه محصولات به بازار های داخلی

۴. تخفیف مصارف تبلیغاتی برای محصولات آنها از طریق رسانه ها
۵. معافیت مالیاتی حد اقل برای چند سال

شرکت های کوچک و متوسط همیشه انعطاف پذیر بوده، این بدین معنا است که امکان خلاقیت، نو آوری و کار آفرینی در هر زمان و مکان در آنها متصور بوده و به آسانی می توانند خود

را با تغییرات سریع محیطی تطابق داده، بدون هیچ گونه ریسک خود را با شرایط عیار ساخته و به تولیدات شان ادامه دهند. خوشبختانه قروض کوچک و متوسط که در سال های اخیر از جانب هفت بانک خصوصی در کشور به متشبین کوچک و متوسط اعطا گردیده قابل ستایش بوده، درین اواخر رشد فیصدی سالانه قروض کوچک ۴۰٪ در صد و قروض متوسط ۱۳۹٪ در صد بوده است.

بهترین وسیله برای جلوگیری از فرار مغز

ها، حمایت از دستاورد ها و تولیدات این شرکت است که می توان با اجرای قرضه های کوچک و متوسط آنها را حمایت کرد. در ضمن آنها می توانند نیروی ناشی از رشد واقعی جمعیت را جذب نموده و حتی می توانند مازاد نیروی ادارات دولتی و شرکت های خصوصی را نیز جذب نمایند.

هرگاه قرضه های کوچک و متوسط برای صاحبان شرکت های متوسط و کوچک اجراء شود، این شرکتها می توانند باعث توسعه مناطق حاشیه ای و توزیع ثروت در میان تمام اقشار جامعه گردند و با هر گونه تغییرات و نوسانات اقتصادی خود را عیار نمایند، زیرا مصارف پرسونل، نگهداری محصولات و مصارف انرژی در آنها خیلی کم می باشد. زمانیکه در اقتصاد کشور مشکلی رو نما گردد یا مواد اولیه به آنها نرسد آنها با کمترین مصارف مراکز تولیدی خویش را تعطیل نموده و به مجرد بهبود اوضاع اقتصادی دوباره به فعالیت خود بپردازند.

محترم غلام حسین ابراهیمی که ریاست دو هزار نفر متشبت را در بخش تولید

موبل و فرنیچر در شهر کابل به عهده دارد می گوید که اجرای این نوع قرضه ها تولید کنندگانی را که در تولیدات خود مهارت کامل دارند، قادر می سازد تا تولیدات شان را افزایش و سبب ایجاد اشتغال گردند. تولید کنندگان موبل و فرنیچر که قسمت بیشتر شان از مؤسسات مالی قرضه اخذ نموده اند، کار و فعالیت شان رونق بیشتر یافته است. او از قرضه دهندگان می طلبد تا در حین اجرای قرضه به متشبتین توجه جدی داشته و به کسانی قرضه دهند که آدرس مشخص و تجربه کافی کاری داشته باشند تا مؤسسات در زمان جمعآوری قرضه خود به مشکل مواجه نشوند و در کنار آن تولید کنندگان، تولید و تجارت شان را رونق بیشتر داده و این موضوع در میان شهروندان به یک فرهنگ مبدل گردد.

محترم ابراهیمی در مورد اجرای قرضه های کوچک و متوسط به سایر متشبتین نامبرده می گوید که قرضه دهندگان و قرضه گیرندگان قرضه های کوچک و متوسط هر دو به این نظر اند که گسترش کارگاه های کوچک و متوسط لباس های مردانه، زنانه، بوت، چرم، قالین،

گلیم، پوستین، کلاه، خامکدوزی، خیاطی، تولید لینیات، پشم، ابریشم، پنبه، تولید انواع نوشابه ها، ادویه جات، عطریات، انواع پاپوش، تربیه درختان، گلها و انواع سبزیجات، هتل داری، شیرینی پزی، بسته بندی میوه های خشک و تازه، بسته بندی نباتات دارویی، تربیه مواشی، مرغداری، پيله وری، زنبور داری، تولیدات ظروف پلاستیکی و فلزی، تولیدات انواع پایپ های پلاستیکی، تولید انواع رنگ های تعمیراتی، تولید لوازم تعمیراتی همه و همه می توانند در پرتو قرضه های کوچک ملین ها شغل را در کشور ایجاد نمایند. □

عبدالحفیظ شاهین
منابع:

ارزیابی ملی خطرات و آسیب پذیری /

۱۳۹۰ - ۱۳۹۱

www.unp.ir

راپور سالانه د افغانستان بانک سال

۱۳۹۲

www.beytoota.com

وضعیت اقتصادی کشورهای جنوب آسیا یا اعضای سازمان سارک

از نگاه اقتصادی میزان همگرایی کشورهای جنوب آسیا با سایر نقاط جهان بسیار محدود و ناچیز است، این شیوه اثرات مثبت ناشی از جغرافیایی مشترک و تبادل برنامه های اقتصادی را در منطقه و جهان خنثی کرده است.

کشورهای جنوب آسیا شامل کشور های مانند: افغانستان، پاکستان، بنگله دیش، بوتان، سریلانکا، مالدیو، میانمار (برما) نیپال و هندوستان میباشد. این منطقه به تنهایی ۳.۸ درصد مساحت کل جهان را بخود اختصاص داده و نقطه اتصال میان آسیای مرکزی، خاور میانه،

خاور دور و خلیج فارس می باشد. کشورهای جنوب آسیا با وجود اینکه ۳.۸ درصد مساحت جهان را تشکیل میدهند، ۱.۶۹ درصد ذخایر گاز جهان و ۰.۰۶ درصد نفت خام جهان را نیز دارا اند، اما این منطقه برخلاف آسیای غربی از سایر منابع مهم طبیعی مانند آب، خاک و مواد معدنی خوبی برخوردار نمی باشد.

این کشور ها پس از کسب استقلال در اواسط قرن بیستم رویکرد های اقتصادی را آغاز کردند، گرچه در پرتو آن موفقیت های چشمگیری را بعد از عقب

ماندگی به یادگار مانده از استعمار بدست آوردند، اما آنقدر کافی نبود، زیرا این کشور ها برای بیشتر از سه دهه پس از استقلال نرخ رشد تولید آنها پائین تر از نرخ رشد جهان و اقتصاد آنها تا اواخر ۱۹۸۰ یک اقتصاد بسته بوده است.

بعضی کشورهای جنوب آسیا مانند پاکستان که در آن روند غیر نظامی کردن دشوار بوده، اما در هندوستان که نهایت پهناور و متنوع است، تجربه موفق دموکراسی با ثبات را با خود دارد. این کشور ها به خیال های مختلفی تقسیم

شده اند که شامل کشور های توسعه یافته مانند هند، کمتر توسعه یافته مانند پاکستان، و نظام های اقتصادی توسعه نیافته مانند بنگلادیش، برما، بوتان و... می باشد.

اختلافات بر سر مسئله کشمیر میان هند و پاکستان، اختلاف میان هند و بنگلادیش بر سر تعیین خط مرزی رود خانه گنگ، موضوع بنگالی زبان ها میان هند و بنگلادیش، اختلافات میان هند و نیپال، اختلاف میان افغانستان و پاکستان بالای خط مرزی دیورند، اختلافات میان هند و سریلانکا روی مسایل نژادی منجر به آسیب پذیری اقتصادی، سیاسی، بی ثباتی و نا امنی در جنوب آسیا گردیده است.

درآمد سالانه بر اساس برابری قدرت خرید در سال ۲۰۰۵ برای پاکستان ۱۹۴۰ دالر و برای بنگلادیش ۱۷۰۰ بوده این در حالی است که امکان دارد بر اساس مسیری که بنگلادیش انتخاب نموده در مدت چند سال آینده در بخش اقتصادی از پاکستان سبقت کند. بر اساس برآورد بانک جهانی آمار فقر در پاکستان ۳۱ درصد و در بنگلادیش ۲۹ درصد می باشد این موضوع نشان دهنده آن است که میزان فقر در بنگلادیش کمتر از میزان

فقر در پاکستان است.

بی ثباتی اقتصادی پاکستان باجمعیته که یک سوم نفوس آن زیر خط فقر زندگی می کنند حالت پیچیده اقتصادی را در این کشور به بار آورده است. این وضعیت ریشه در درآمد اندک مالیاتی این کشور دارد، از جمعیت ۱۷۵ میلیونی آن کشور تنها کمتر از سه میلیون نفر مالیات خود را می پردازند.

بوتان در سال ۲۰۰۶ بر اساس گزارش مجله تجارته هفته به عنوان هشتمین کشور جهان و اولین کشور شاد در آسیا بوده است. بر اساس آخرین نظر سنجی ها ایران از نظر اقتصادی در رتبه ۱۱۷ و بوتان در رتبه ۱۲۴ جهان قرار دارد.

سریلانکا از دیدگاه اقتصادی بادا شدن بندر ترینکومالی که بنام تنگه هرمرز اوقیانوس هند یاد می گردد جزء بیستمین نقطه استراتژیک جهان و پر تردد ترین مسیر کشتی های جنوب شرقی آسیاست که دو کشور مهم اقتصادی جهان (امریکا و هند) را از نگاه اقتصادی با هم وصل می سازد.

بر اساس آمار سال ۲۰۱۱ میزان تولید ناخالص داخلی مالدیو ۱۸۸۶ میلیارد دالر و بر اساس قدرت خرید ۲۸ میلیارد دالر بوده و درآمد سالانه آن ۸۶۰۰ دالر

میباشد، نرخ بیکاری در این کشور ۱۴.۵ درصد و نرخ تورم ۶ درصد، میزان صادرات در این سال ۱۶۳ میلیون دالر و میزان واردات ۹۷۶ میلیون دالر تخمین شده است اقتصاد این کشور بر پایه زراعت، ماهی گیری و توریسم استوار است.

میانمار بر علاوه اینکه یک کشور غنی از منابع طبیعی است، اما نسبت سوء مدیریت؛ اتحادیه اروپا، سازمان ملل و کانادا تحریم های سنگینی را بر علیه این کشور تصویب نمودند که در انزوا قرار گرفته و از جمله کشورهای کمترین توسعه یافته جهان بشمار میرود. رشد اقتصادی این کشور سالانه ۵.۵ درصد می باشد.

نیپال یکی از کم توسعه ترین کشورهای جهان بوده و قسمت بیشتر نیروی مستعد به کار این کشور در بخش زراعت مصروف می باشند، محصولات مهم زراعتی این کشور را جنگل داری، جواری، برنج و لوبیا تشکیل می دهد. از زمان پایان جنگ های داخلی در این کشور خصوصاً بعد از سال ۲۰۰۶ زندگی عادی مردم این سرزمین سخت تر شده و بسیاری از باشندگان آن از آب آشامیدنی و برق نیز محروم می

باشند.

هندوستان در حال توسعه قرار داشته، این کشور با داشتن بیشتر از ۵۰۰ میلیون نیروی کار پوتانسیل خوبی برای توسعه اقتصادی دارد. ارزش تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۱۰ برابر به ۱.۵۳ هزار میلیارد دلار امریکایی بوده و مقام دهم اقتصاد جهان را از آن خود کرد، در این اواخر ارزش تولید ناخالص داخلی این کشور بر اساس برابری قدرت خرید معادل ۴۰.۰۶ هزار میلیارد دلار برآورد شده و این کشور رتبه چهارم را از نظر ارزش تولید ناخالص داخلی بر اساس برابری قدرت خرید دارد. اقتصاد هند کاملاً خدمات محور است، به همین دلیل انتظار می‌رود با سرعت بیشتری نسبت به دیگر کشور های دنیا به سمت صنعتی شدن پیش برود.

یکی از شاخص های که برای اندازه گیری میزان رشد اقتصادی در افغانستان قرار می گیرد تولید ناخالص داخلی یا GDP می باشد که در طی یک دهه گذشته رشد اقتصادی افغانستان مثبت بوده و بطور اوسط ۹ فیصد رشد داشته است. سهم فیصدی سکتور زراعت در تولید ناخالص دولتی در سال ۱۳۸۱،

۴۳.۱۷ فیصد، در سال ۱۳۸۲، ۴۱.۵ فیصد، در سال ۱۳۸۳، ۳۳.۲۸ درصد، در سال ۱۳۸۴، ۳۴.۲۳ درصد، در سال ۱۳۸۵، ۳۲.۶۶ فیصد، در سال ۱۳۸۶، ۳۳.۶۲ فیصد، در سال ۱۳۸۷، ۲۷.۷۲ فیصد، در سال ۱۳۸۸، ۳۱.۱۱ فیصد، در سال ۱۳۸۹، ۲۷.۷۶ فیصد، در سال ۱۳۹۰، ۲۶.۹۸ فیصد، در سال ۱۳۹۱، ۲۵.۳۹ فیصد، در سال ۱۳۹۲ ۲۴.۵۸ فیصد بوده است.

سهم فیصدی سکتور صنعت در تولید ناخالص دولتی در سال ۱۳۸۱، ۲۱.۴۲ فیصد، در سال ۱۳۸۲، ۲۰.۸۹ فیصد، در سال ۱۳۸۳، ۲۴.۵۱ درصد، در سال ۱۳۸۴، ۲۵.۲۱ درصد، در سال ۱۳۸۵، ۲۶.۱۷ درصد، در سال ۱۳۸۶، ۲۵.۱۶ فیصد، در سال ۱۳۸۷، ۲۵.۶۲ فیصد، در سال ۱۳۸۸، ۲۱.۱۷ فیصد، در سال ۱۳۸۹، ۲۰.۵۷ فیصد، در سال ۱۳۹۰، ۲۱.۵۸ فیصد، در سال ۱۳۹۱، ۲۰.۵۱ فیصد، در سال ۱۳۹۲، ۱۹.۷۲ فیصد.

سهم فیصدی سکتور خدمات در تولید ناخالص دولتی در سال ۱۳۸۱، ۳۴.۱۵ فیصد، در سال ۱۳۸۲، ۳۵.۸۳ فیصد، در سال ۱۳۸۳، ۳۹.۴۷ فیصد، در سال ۱۳۸۴، ۳۷.۶۸ فیصد، در سال ۱۳۸۵، ۳۸.۰۹ فیصد، در سال ۱۳۸۶، ۳۸.۶۷

فیصد، در سال ۱۳۸۷، ۴۳.۹۹ فیصد، در سال ۱۳۸۸، ۴۴.۲۸ فیصد، در سال ۱۳۸۹، ۴۸.۰۲ فیصد، در سال ۱۳۹۰، ۴۷.۸۲ فیصد، در سال ۱۳۹۱، ۵۰.۲۸ فیصد، در سال ۱۳۸۲، ۵۱.۷۵ فیصد بوده است.

به هر حال مقدار سرمایه گذاری در افغانستان در سال ۲۰۱۳ میلادی به بیش از ۸۳۸.۷ میلیون دلار رسید طی همین سال ۲۶۶۵۰ شرکت توانست، برای ۳۵۸۵۳۸ نفر ماهر، نیمه ماهر و کارمند عادی کار ایجاد نماید که در حقیقت نشان دهنده یک افزایش سریع سرمایه گذاری ها در این سال می باشد. بناً گفته می توانیم که اقتصاد افغانستان در میان اکثر کشور های عضو سارک از وضعیت خوبی برخوردار بوده و در آینده نیز این روند ادامه خواهد داشت. □

عبدالحفیظ شاهین

منبع:

www.myindustry.irwww.csr.irwww.hajij.com

اطلاعیه د افغانستان بانک!

مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک پول رایج و واحد پولی افغانستان افغانی است، بناً از عموم افغانها، دواير و مؤسسات دولتی و خصوصی آرزومندیم تا در قرار داد ها و سایر معاملات و داد و ستد های اقتصادی، پول افغانی را ترجیح دهند، چون افغانی از با ثبات ترین پول های منطقه بوده که در ثبات برنامه ریزی های اقتصادی تان مشمر واقع می شود.

د افغانستان بانک

بانک

ماهنامه د افغانستان بانک

سال هشتم، شماره ۹۵، ثور ۱۳۹۴

ګرانو هېوادوالو:

افغانی زموږ ملي هویت دی، نو راځی چې د افغانی په دودولو سره د خپل د ملي هویت درناوی وکړو